

VALAŠTIANSKY hlasník

ročník XI. ● číslo 2 ● apríl 2013

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Separovaný zber
- Ako sa prepadol kôň do jaskyne Alhambra
- Marec mesiac knihy
- Pohyb bez bariér

JAR – tri písmená, ktoré v sebe ukrývajú začiatok nového života. Aj keď zima bola dlhá a snehovou prikrývkou nešetřila, každý z nás už netrepežlivo očakáva teplé lúče slnka, neopakovateľné krásy prírody, kvitnúce kvety a omamné vône, ktoré neodmysliteľne patria k jari. Tak ako sa strieda deň s nocou, tak sa strieda aj zima s jarou. Vždy je však iná. Netrvá dlho a celý svet sa laďí do zelena. Jarná príroda má svoje čaro. Prináša do života radosť a smiech. Po čase odkryva svoje bohatstvo a usmievavé jarné, aj keď ešte zubaté slnko, vlieva do nás nový prívál energie.

Chráňme si túto energiu, aby sme ju mohli naplno využiť v letných mesiacoch.

*Ing. Juraj Uhrin
starosta obce*

Mama

Ako nežne znie to jednoduché slovo s hlbokým obsahom.

Je naším prvým, aj posledným slovom.

S uvedomovaním si samých seba, najbližšieho okolia, je slovo mama istota a záchrana.

To prosté slovo a za ním drahá osoba, s ktorou sme aj po rokoch spätí.

Myslenou pupočnou šnúrou, cez ktorú k nám prichádza povzbudenie, posila, dôvera v seba.

Mama nikdy nekončí.

Je tu stále, spomienkami, zážitkami, aj keď fyzicky jej už niet.

Na mamu sa nezabúda, na jej pohľadania, objatia, jej milú reč.

Ach, mama, ty nežná skrýša detských tajomstiev a snov.

Dobrý anjel, ktorý sprevádza na cestách životom.

Tak teda odpusť mama, stará mama,

čím sme ťa nechtiac zranili.

A ďakujeme za ten dar z neba, za teba,

za vytvorenie priestoru lásky, v ktorom sme sa dobre cítili.

Mgr. Mária Pacerová

Zasadnutie Obecného zastupiteľstva

Rokovanie Obecného zastupiteľstva vo Valaskej sa konalo dňa 13. marca 2013. Rokovanie otvoril a viedol starosta obce, ktorý privítal prítomných poslancov a občanov a oboznámil ich s programom rokovania. Poslanci schválili program rokovania, overovateľov a zapisovateľa zápisnice. Vzali na vedomie: kontrolu plnenia uznesení predloženú hlavným kontrolárom obce Valaská, oznámenie Ing. Vladimíra Grlickeho o vzdaní sa funkcie hlavného kontrolóra obce a vyhlásili voľbu hlavného kontrolóra. V ďalšom bode schválili zmenu rozpočtu obce Valaská. V bode rôzne súhlasili s vykonávaním podnikateľskej činnosti pre Strojmonta, s. r. o. Stará Ľubovňa, na adrese - Strojárskejšká 19, Piesok, schválili zverejnenie zámeru na odpredaj pozemkov do osobného vlastníctva pre žiadateľa - Základná organizácia slovenského zväzu záhradkárov, č. 17-31, Valaská, ako aj zverejnenie zámeru na odpredaj pozemkov pod garážami. Potom nasledovala diskusia, v ktorej vystúpili poslanci a občania. Úplné znenie zápisnice je zverejnené na internetovej stránke obce.

Ing. Peter Minárik

Separovaný zber

Ako ukladať jednotlivé komodity separovaného odpadu určené na recykláciu do farebne označených kontajnerov, a ktorý odpad do nich nepatrí.

Papier – kontajner modrej farby Čo sem patrí?

Noviny, kancelársky, baliaci papier, časopisy, kartónové krabice

Čo sem nepatrí?

Plastové obaly z kníh, tapety, celofán, obaly Tetra – pack, lepiace pásiky, zaolejšované papiere a krabice

Plasty – kontajner žltej farby Čo sem patrí?

Plastové fľaše od nápojov PET, plastové obaly z čistiacich prostriedkov (vymyté), fólia, tvrdé plasty

Spoločne s plastmi môžu byť: plechovky, konzervy, plechové obaly z nápojov – piva, coly...

Vrchnáky z jogurtov nie!

Čo sem nepatrí?

Plastové fľaše znečistené od olejov a chemikálií, polystyrén, znečistená fólia

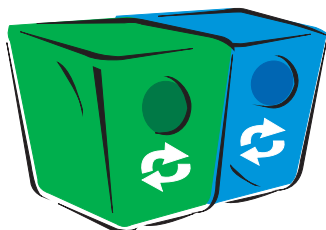
Sklo – kontajner zelenej farby Čo sem patrí?

Sklenené fľaše farebné, číre, poháre zo zaváranín, tabuľové sklo

Čo sem nepatrí?

Keramika, žiarovky a žiarivky, autosklo, drôtené sklo

Ostatné zložky separovaného odpadu je možné ukladať na zberový dvor denne v čase od 8,00 – 15,00 hodiny.

OZNAMY

Oznamujeme členom **Pohrebneho podporného združenia**, odbočka 93 Valaská, že na výročnej schôdzi bola zvolená za predsedníčku pani Alena Hučková. Novou členkou výboru je pani Stela Kramlová.

Výbor odbočky

...

Záujemcovia o druhé **CD Dychového orchestra Valaská „Pre Vás...“** si ho môžu zakúpiť v obecnej knižnici, predajni Tiposu, predajni Tabaku a predajni ovocia a zeleniny na námestí, alebo každý piatok o 18.00 hod v skúšobni dychovej hudby.

Cena za 1 ks - 5 eur.

...

Venujte nám 2% z vašich daní

Opäť si vás dovoľujeme osloviť a požiadať o 2% z vašej dane, ktorú priamo alebo cez zamestnávateľa odvádzate do štátneho rozpočtu. Príspevok pre vás neznamenaá žiadny výdavok navyše, sú to percentá z odvádzanej dane. Získanými prostriedkami opäť spolu podporíme kultúrny život v obci a našich občanov, ktorí to budú potrebovať.

Naposledy to boli mladí futbalisti, ktorým sme zakúpili športové tašky. Krúžok mažoretiek použil financie na kúpu látok na výrobu reprezentačného úboru. Klauddii Kvakovej poskytnuté financie pomohli pri hradení časti nákladov na dopravu do USA na Medzinárodnú projektovú súťaž GENIUS Olympiade 2013.

Ak ste sa rozhodli, že nás podporíte, do príslušných koloniiek **vo Vyhlásení o poukázaní sumy do výšky 2% zaplatenej dane** uvedte:

Sumu 2% z dane: ... €

IČO: 37953761

Právna forma: občianske združenie

Názov: Pekný deň

Sídlo: Námestie 1. Mája 460/8, 976 46, Valaská

Spomíname s úctou na 68. výročie oslobodenia Valaskej

Oslobodenie každej obce či mesta od fašizmu a hrôz II. svetovej vojny znamená v ich novodobých dejinách jednu z najvýznamnejších udalostí. Valaská bola oslobodená 6. marca 1945 a jej občania si túto udalosť pripomenuli 8. marca za spoluúčasti Obecného úradu, ZO – SZPB a občanov obce. Prítomní sa zúčastnili položením kytic pri pamätníku na cintoríne a v materskej časti obce za sprievodu dychovej hudby a spevokolu.

Je to história, na ktorú nesmieme zabudnúť, a preto si ju musíme varovne pripomínať. Je teda pre nás predovšetkým dňom, keď vzdávame úctu a tichú spomienku všetkým, ktorí verili v nový začiatok a bojovali zaň. Našou morálnou povinnosťou je do dôsledku naplňovať humánny protivojnový odkaz udalostí, ktoré sa tu odohrali pred 68. rokmi. Človek žije potiaľ, pokiaľ žije jeho pamäť, a preto všetci padlí vojaci a civilní obyvatelia za našu slobodu ostanú v myšliach generácií navždy živí. Len ťažko si človek v súčasnosti dokáže predstaviť, aký strach, utrpenie a bolesť prežívali občania našej obce.

Sloboda nie je v žiadnej dobe samozrejmosťou a práve preto si tieto obdobia pravidelne pripomíname, aby sme nezabudli na tých, ktorí prežili hrôzy nezmyselného zabíjania. Generácia našich rodičov odchádza a nám zostáva strážiť si slobodu a myslieť na svoju budúcnosť. O to nás žiadajú tisíce mŕtvych, ktorí našli pokoj v našej zemi a my sklonení nad ich hrobmi ich prosíme, aby odpustili tým, ktorí ich zabili.

Češť ich pamiatke.

S dobrým pocitom piety a vďaky sa zúčastnení občania vrátili do svojich domovov.

Lýdia Krupová

Do vtáčích krmidiel patrí potrava a nie jed!!!

Vykladanie otrávených návnad pre vtáky sa v poslednom čase stalo veľmi rozšíreným spôsobom pytliactva, alebo skôr akýmsi adrenalínovým športom.

Žiaľ, je to prípad, ktorý sa vyskytuje aj v našej obci. Za posledný rok sme s členmi biologického krúžku zmonitorovali až 9 uhynutých vtákov. Ak by uhynuli prirodzenou cestou, tak by to bolo v súlade so zákonmi prírody, avšak tak to nebolo.

Je smutné a pre mňa nepochopiteľné, ak človek úmyselne likviduje živočíchy, ktoré sú nám vlastne prospešné už len tým, že požírajú nežiadúci hmyz.

Skúsme sa Valaštania zamyslieť, či svojou ľahostajnosťou a nevšímavosťou konanie týchto ľudí nezakrývame.

Mgr. Matúš Magera
vedúci biologického krúžku ZŠ Valaská

Starostlivosť o novorodenca

Milí rodičia!

Po dlhšej odmlke sa k Vám znova prihovám cestou Valaštana. Je jar a s jarným obdobím prichádza nový život. Začne rásť tráva, listy na stromoch, rodia sa mláďatá a v tejto súvislosti je tu téma o novorodencovi a starostlivosti o neho.

Z pôrodnice prichádza maminka domov s dieťaťom, /samozrejme ak nie sú komplikácie/ cca o 4-5 dní od pôrodu. V pôrodnici sú realizované základné skriningové vyšetrenia ako sonografia mozgu, močových ciest, sluchu, zo suchej kvapky krvi z pätičky niektoré metabolické choroby - vrodená hypotyreóza, fenylyketonúria, kongenitálna adrenálna hyperplázia nadobličiek, ďalej vyšetrenie sietnice na vrodenú kataraktu a prvé vyšetrenie bedrových kĺbov. Očkovanie proti TBC bolo od r.2013 zrušené. Po prepustení do 7 dní navštívi pediater, ktorého si rodičia vybrali, na prvú prehliadku dieťaťa v domácom prostredí. Ten vyšetří dieťa, zhodnotí celkový stav dieťaťa, farbu pokožky - kvôli novorodeneckej žltacke a cyanóze - premodrávaníu pri niektorých srdcových chybách, dýchanie, reakcie dieťaťa, reflexy, poradí matke s výživou, oboznámi ju s užívaním D vitamínu, odpovie na otázky rodičov ohľadom starostlivosti. Zdravotná sestra ošetrí pupček, poradí ohľadom kúpania a dojčenia, o obliekaní a udržiavaní teploty - termoregulácii dieťaťa.

Podľa najnovších poznatkov netreba dieťa kúpať každý deň. Treba udržiavať hygienu po stolici a močení a kúpať raz za dva dni. Dôležité je ošetrovanie pokožky po kúpaní najlepšie minerálnym olejom.

Výživa by mala byť priamo od matky dojčením. Materské mlieko je pre dieťa najvhodnejšie - „šité na mieru dieťaťa.“ Obsahuje všetky

dôležité živiny v najvhodnejšom pomere, vitamíny a ochranné protilátky od matky. Neexistuje slabé mlieko a aj malé množstvo mlieka sa dá zvýšiť častým prikladaním dieťaťa, správnou výživou matky a trpezlivosťou. Pri reálnom nedostatku mlieka dokázaným nepriberaním dieťaťa alebo kontraindikáciou dojčenia, sa môže prejsť na umelú výživu.

Na trhu je množstvo kvalitných mliek, ktoré sa snažia priblížiť svojim zložením materskému mlieku. Stolica dojčeného dieťa je ako pražienička, aj farbou aj konzistenciou. Frekvencia stolíc môže byť rôzna, po každom kŕmení alebo aj 1x za týždeň. Koliky majú častejšie chlapci. Treba masírovať bruško a pri pretrvávajúcej ťažkosti podávať lieky na odplynenie.

Spánok pre novorodenca je veľmi dôležitý, prespí väčšinu dňa, zvyčajne sa budí na kŕmenie, eventuálne na iné podnety ako je plná plienka a podobne.

Novorodenec pozná svoju matku podľa vône, nerozoznáva tváre, ešte nevidí vo farbe, sleduje len obrysy. Má niekedy trhavé pohyby, pri prudkom pohybe a manipulácii rozhodí rukami. Je to reflex, ktorý vymizne po novorodeneckom období, čo je cca do 28 dní. Do tejto doby by mala byť absolvovaná 1. prehliadka v detskej ambulancii. Dieťa sa váži, meria sa hrudník, obvod hlavičky, znova sa hodnotí celkový stav dieťaťa, hlavička, oči, ústna dutina, srdce, pľúca, bruško, pupček, koža, reflexy... Rodičov informujeme o očkovaní a ďalšom slede preventívnych prehliadok, o dojčení, výžive, Odpovedáme na otázky matky, odporučíme na vyšetrenie bedrových

kĺbov u ortopéda.

Po 28 dni začína obdobie dojčenské, končí novorodenecké a to je už téma na ďalší článok.

Elena Auxtová,
vaša detská lekárka

Deformovaná výchova

V raňajšom vysielaní slovenského rozhlasu zaznela nedávno v dialógu s poslucháčmi aj téma, či majú rodičia svojim deťom platiť za pomoc v domácnosti. Za drobné práce v prospech rodiny, ba dokonca i za to, že si po sebe upracujú hračky. Vyjadrovala sa k tomu aj nejaká psychologička a radila, že máme u detí pestovať pozitívny vzťah k peniazom. Ako keby niekto ho mal negatívny, hahaha. Už som čakal, že navrhne aj nejaký cenník za vnesenie smetí, povysávanie izby, utretie riadu, urobenie drobného nákupu, alebo koľko zaplatiť, že si dieťa vyčistí zuby, či s prepáčením, utrie si na záchoďe ritku.

Tendencia je taká, že ak rodič svoje dieťa poprosí, požiadajú, či nebudajú prikázať mu vykonať hore zmienené činnosti, môže ich dieťa odmietnuť a odvolať sa na práva dieťaťa. Nejaká osrejšia výzva, napomenutie, capnutie po zadku ... to môže neposlušné dieťa riešiť na detskej linke dôvery, prípadne aj u advokáta. Môžete si byť istí, že rodičia budú ťahať za kratší koniec. Vopred sa dôrazne ohradujem proti tomu, aby mi teraz niekto vyčítal, že či neviem o týraných deťoch. V mojom zamyslení nie je reč o tomto.

Spomínam si na milú príhodu z čias môjho učiteľovania. Išiel som na obed do školskej jedálne a cestou ako obvyčajne som zbieral odpadky, ktoré zanechali po sebe naši žiaci. Keď som prišiel ku schodisku budovy jedálne, mal som už plné obidve ruky. A práve na tých schodoch sa povalovali ešte dva tégliky z jogurtu.

Naštastie však tam sedeli dve dievčatká, možno druháčky či tretiačky. Tak im vravím, ach, milé dievčatká, pomôžte mi, zoberte prosím tie tégliky, zahodíme všetky tieto odpadky tu do smetného koša. Obidve zdvihli ku mne nevinné tváričky, milo sa na mňa usmiali a jedna z nich sa ma pýta: A čo za to?

Spomínam si na rozprávanie upratovačiek z detského domova, či internátnej školy, ako im pri upratovaní izieb dospievajúce deti vulgárne nadávali, ležiac na posteliach a počúvajúc vreštiaci magnetofón. Prečo ich tam nenaučia udržiavať si svoje veci v poriadku a poupratovať si svoje izby? Prečo im to má robiť niekto iný? Čomu sa tam tieto deti naučia? Záhalke a že ich niekto bude obsluhovať celý život?

Do výchovy v školách i rodinách sa vkradli, ale boli i násilne implantované prvky, ktoré s dobrými mravmi i našimi tradíciami nemajú nič spoločné. Bez rozmyslu ochotní konformní hlásatelia „novej“ morálky preberali vzory a poučenia od cudzích, kde s deťmi a mládežou majú extrémne problémy a zažívajú hrôzotrasné udalosti. Neraz som nad tým krútil hlavou a pomyslel si na Komenského, ktorý by sa musel v hrobe obracať. Aspoň jednu jeho sen-

tenciu: Ak sa má zakročiť proti skaze ľudského pokolenia, musí sa to diať najskôr opatrným a obozretným vychovaním mládeže.

Nemám absolútne nič proti tomu, aby sa deti učili ekonomickému mysleniu. Sám som to na hodinách občianskej výchovy učil. Považujem to za prospešné, ba nutné. Rozprával som im ako zostaviť rodinný rozpočet, ako nakladať s peniazmi, aby človek aj pri slabých platoch dokázal ako - tak slušne žiť. Sú rodiny, kde je peňazí dostatok. Rodičia si môžu svoje pohodlie, nevychovávať deti, zaplatiť peniazmi. Bude takto „vychovávané“ dieťa vedieť pomáhať iným ľuďom (aj svojím rodičom), vypestuje sa v ňom pocit súcitu? Práve ten nám tak veľmi chýba. Chlácholia si svoje svedomie peniazmi, ktoré dajú dieťaťu za to, že urobí niečo, za čo sa nezvykne platiť. Totiž za dobrý skutok. Ak urobíme v prospech niekoho niečo dobré, za čo neočakávame žiadnu odmenu, urobili sme dobrý skutok. Robiť dobré skutky by sme mali učiť deti predovšetkým v rodinách ale aj v školách.

Nemám nič proti tomu, aby staršie deti dostávali od rodičov primerané vreckové. Nech sa učia hospodáriť, nech sa učia aj šetriť. Rodičia, samozrejme, nech nie sú ľahostajní k tomu, na čo tieto peniaze ich dieťa utratí. Ale predovšetkým nevychovávejme citovo tupých, len na vlastný prospech zameraných individualistov, ktorí nepohnú prstom, ak za tým nevidia odmenu. Takých ľudí nám tu už pribudlo neúrekom.

Ivan Karak

Zápis škôlkarov do prvého ročníka

Dňa 5. 2. materskú školu navštívili deti a pani učiteľky z prvých tried základnej školy, aby deti pozvali na zápis do prvého ročníka, ktorý sa uskutočnil 7. 2. v základnej škole. Pani učiteľky z prvých tried Mgr. Alena Kaliská, Mgr. Viera Snopková a Mgr. Miriam Uhrinová si prezreli materskú školu, prváčikovia odovzdali predškôlkom vlastnoručne vyrobené pozvánky a potom si zaspomínali na staré časy, keď ešte boli škôlkarmi a aspoň na chvíľu vymenili šlabikáre, zošity a plniace perá za lego, puzzle a iné hračky. Škôlkari sa školákom a pani učiteľkám pochválili, čo všetko už vedia, dokážu a ako sú na základnú školu pripravení. Ani školáci sa nedali zahanbiť a ukázali škôlkarom ako už vedia čítať, písať a počítať. Bolo to zaujímavé dopoludnie, plné zábavy, hier, smiechu, ale aj plnenia povinností.

Predškôláci – budúci prváci sa na základnú školu veľmi tešia. Ku koncu školského roku budú mať možnosť navštíviť prvé triedy základnej školy, zúčastniť sa vyučovacieho procesu, poprezerat si triedy, učebnice a zošity.

Na dobrom začiatku všetko záleží. Vstup dieťaťa do prvej triedy je významným medzníkom v jeho živote, od ktorého závisí, aký bude vzťah dieťaťa ku škole a ďalšiemu vzdelávaniu. Prajeme preto budúcim prvákovi, aby sa im v škole páčilo a aby do nej chodili s radosťou a úsmevom na tvári.

Mgr. Stanislava Kaliská

Veselé zúbky,

je to druhý ročník projektu, do ktorého sme sa zapojili už v minulom školskom roku. Jeho cieľom je hravou formou vzbudiť u detí záujem o čistenie zúbkov, naučiť ich už v rannom veku vhodnú techniku čistenia, a najmä vzdelat' v tomto smere aj rodičov, aby vedeli svojim deťom vytvárať správne návyky pri starostlivosti o chrup.

Projekt sa skladá z troch fáz. V prvej fáze sme dostali „Baliček veselých zúbkov,“

v ktorom boli knižky pre všetky detičky a zúbkovú sadu, ktorá obsahovala rôzny materiál na prácu s deťmi a ich rodičmi.

Druhú fázu projektu pod názvom: Deň veselých zúbkov sme uskutočnili v našej materskej škole 15. 02.2013. Prišla nás navštíviť zdravotná sestra, Zuzka Ďurková, zo Stomatologickej ambulancie v Banskej Bystrici. Táto milá zdravotná sestra oboznámila deti nielen so správnym spôsobom čistenia zubov, ale deti sa naučili jednotlivé zúbky aj správne pomenovať. V závere tohto milého, ale zároveň veľmi poučného stretnutia si deti, pani učiteľky a teta Zuzka zaspievali pieseň: Veselé zúbky.

Každé ráno keď sa najem, do zrkadla pozerám,
ukážem mu zúbky malé, sám sa o ne postarám.
Najprv dole, potom hore, všetky si ich vyčistím,
vľavo, vpravo, už som veľký, poradím si hravo s tým.
Tak si zúbky kefkou hladkám, nech sú biele, mám ich rád,
vždy po jedle, tri minúty, každý deň dva aj trikrát.
Keď sú čisté, pozor ešte, nezabúdam na jazyk.
Je to ľahké, usmejem sa, veď v tom nie je žiadny trik.
Potom večer po rozprávke, keď sa vonku zvečeri,
s plným bruškom, žiadne jedlo nezostalo v tanieri.
Schytím kefku - kamarátku, zubnú pastu na ňu dám.
Mama, tato, pozrite sa, jak si zúbky umývam.
Zúbky, zúbky, čisté zrazu mám,
zúbky zvládam umývať si sám.
Od pondelka až do nedele,
zúbky nech sú zdravé, veselé!

Po ukončení tohto stretnutia deti vyfarbovali obrázkov veвериček, ktoré následne pani učiteľky zaslali spolu aj s fotkami organizátorom tohto projektu. Odmenu pre deti budú „Baličky veselých zúbkov.“

V tretej fáze projektu sa môžu deti zúčastniť v mesiacoch apríla a mája Celoslovenských dní veselých zúbkov v Banskej Bystrici.

Sme radi, že sme sa zapojili do tohto projektu a podporili sme aj takouto formou záujem detí o ústnu hygienu.

text a foto: Iveta Babčanová

Prváci k nám zavítali,
pozvánky nám rozdali,
že sa na nás v škole tešia,
všetci nám povedali.

Vynášanie Moreny

„Morena, Morena, kde si prebývala?“

Na tom hornom konci, v tom drevenom domci...“

Ako každý rok, tak aj v tomto roku sme si v materskej škole prvý jarný deň spestrili pripomenutím ľudovej tradície vynášania Moreny. Táto tradícia je v našej materskej škole veľmi obľúbená, či už medzi deťmi, ako aj rodičmi, ktorí sa v hojnom počte každý rok pripájajú k nášmu sprievodu s Morenou smerom od škôlky k Čiernemu Hronu.

Morenu, symbol zimy, deti pred škôlkou vyprevádzali rečňovankami, ľudovými tancami, piesňami, sprevádzanými hudbou pani učiteľiek z ľudovej školy umenia - pani Pastorkovú na akordeóne, ktorý nás sprevádzal aj počas sprievodu po most pri Čiernom Hrone.

Deti sa tešili a napäto sledovali, ako pani učiteľky podpálili Morenu, hodili ju do vody a ona odplávala ďaleko, ďaleko... Všetci si prajeme, aby Morena odniesla so sebou zimu a poslala k nám jar.

Mgr. Ľubica Pruknerová

„S Morenou šla zima spať,
už sa k nám nenavrát!
Posledný sneh pije zem,
pod, slniečko, pod už sem!

Ako sa v základnej škole ZAPISOVALO

„Čo sa to tu deje? Kto ma to tu ruší? Už dávno mala škola zostať prázdna!“ vstúpil medzi budúcich prvákov rozospätý, a tak trochu nahnevany škriatok v župane. Vyvažoval oči, ruky mal vbok

KAJTE!“ Odrazu zmizol v triede. Šuchotal a neustále vykrikoval: „Čakajte! Ešte ste tu? Ozvite sa.“ Pomedzi slov z triedy vyleteli raz župan, raz pravá papuča, raz opasok zo županu, ľavá papuča... Napokon sa vynorila škriatkovská hlava, ktorá si rúžovala pery, a po nej vyšiel celý škriatok. Už to vlastne nebol ani škriatok, ale upravená dáma v šatách s opaskom, topánkami na vysokých opätkoch, so sponkami vo vlasoch, slnečnými okuliarmi na nose

novia literárno-dramatického krúžku zahráli rozprávku O troch prasiatkach s vlastne vyrobenými bábkami, gymnastky Maťka, Saška a Lucka zacvičili gymnastické zostavy so stuhou, žiaci z 1.C zaspievali pesničky, Sebko, Jakubko, Tomáško z 1.B zarecitovali básne o písmenkách a ich spolužiačka Lucka pridala tiež jednoduchú gymnastickú zostavu *Splnený sen*. Všetkým žiakom sa veľmi dobre vystupovalo. Mali skvelých divákov. Tí tleskali, smiali sa, pomáhali, smelo odpovedali na otázky, tešili sa z rozprávky a už teraz sa chcú prihlásiť

a prísny pohľadom pátral po vinníkovi. „No, kto mi odpovie?!“ Z detí sa ozval jeden hlások: „Prišli sme sem, aby si nás učila!“ „Aha.....! Učila? Ja? Tu sa stala niekde chyba!“ zvolal škriatok a začal zháňať kalendár. Listuje v ňom, listuje celý popletený. Nevedel si spomenúť, aký je deň a mesiac. Museli mu pomôcť rodičia prvákov. Radostne zvolal: „Už to mám! Dnes je 7.2.2013, štvrtok a je tu napísané veľkými červenými písmenami ZÁPIS. ZÁPIS! To znamená, že vy ste budúci prváci a ja... POMÓC! POMÓC!“ začal vykrikovať škriatok a splašene behal z jednej strany chodby na druhú. Mával rukami a lamentoval: „Ako som len mohol zabudnúť! Ako som len mohol zabudnúť! Ale ja to dám hneď do poriadku. Počkajte, prosím Vás, tu. Nikam nechodte! ČA-

a s kabelkou zaveseňou na predlaktí. „Nó? Ako sa vám páčim?“ Budúci prváci aj s rodičmi sa začali usmievať, ba aj zatlieskali. Škriatkovská dáma začala hľadať v kabelke fotoaparát a dala sa odfotiť. Najskôr sama, potom s deťmi....

Nakoniec sa všetko dobre skončilo. Spoločne sme našli odkaz od pani riaditeľky, ktorý škriatkovskej dáme poradil, čo má robiť. Čle-

do nášho gymnastického krúžku. Potom prišiel čas vyskúšať budúcich prvákov. Podľa obrázkov na vstupenkách sa rozdelili do tried. V sprievode pani učiteľiek 1. stupňa zasadli do školských lavíc, v ktorých plnili jednoduché úlohy. Všetkým sa darilo výborne – na 1*! Za odmenu dostali veselého šaša. Jeho autorami sú deti zo ŠKD Zebra.

Bol to úžasný koniec všedného pracovného dňa. A nielen úžasný, ale aj úspešný. Hlavnými účinkujúcimi boli ŽIACI a DETI. Až 57 zákonných zástupcov prejavilo svoju dôveru v nás, našu ŠKOLU. Ďakujeme! Zvlášť nás potešil záujem siedmich rodičov zo Štiavničky a jedného rodiča z Dolnej Lehoty. Dovidenia 2.septembra 2013!

foto a text: Mgr. Štefánia Piliarová

Entomologická výstava

Členovia entomologického krúžku zo ZŠ vo Valaskej pod vedením pána učiteľa Mgr. Matúša Mageru pripravili vo výstavnej miestnosti Obecného úradu vo Valaskej entomologickú výstavu. Na paneloch sú umiestnené informácie o entomológii – vede zaoberajúcej sa štúdiom hmyzu - a fotografie, ktoré zachytávajú členov krúžku pri zbere biologického materiálu v okolí Valaskej a jeho spracovaní. Výsledok ich práce – preparáty motýľov, chrobákov, mravcov, chrústov a iného hmyzu - sú vystavené exponáty, ktoré sa oplatí vidieť.

Autor článku:
Bianka Kvaková

Návšteva entomologickej výstavy

Počas jarných prázdnin som navštívila entomologickú výstavu v kultúrnom dome vo Valaskej. Na výstave som mala možnosť vidieť - rovnako ako aj ostatní návštevníci - prehliadku zaujímavého hmyzu spolu s galériou fotografií z výprav našich žiakov.

Túto krásnu výstavu pripravili chlapci, ktorí sú členmi entomologického krúžku pod vedením pána učiteľa Mgr. Matúša Mageru.

Spoločnosť na výstave mi robil mladý entomológ Šimon, člen krúžku, ktorý mi vysvetlil ako sa ulovený hmyz preparuje. Mnohé z týchto drobných živočíchov našli chlapci na výletoch v okolí Valaskej. Počas školského roka sa stretávali spolu s pánom učiteľom aj počas voľných dní. Vyzbrojení krabičkami a fľaštičkami, kde si ulovený hmyz mohli uschovať, sa vybrali po lesných cestičkách hľadať svoje „poklady“.

Ulovený hmyz si hneď dokumentovali fotoaparátmi. Potom nasledovala práca s hmyzom v škole. Nazbieraný hmyz preparovali, ukladali na nástenku a doplnili štítky s názvami exemplárov. Myslím si, že chlapci s veľkou chuťou a entuziazmom objavujú čaro a krásu prírody. Práca v entomologickom krúžku ich naplňa, čo je vidieť aj zo samotných fotografií. Vďaka skvelému pánu učiteľovi, ktorý ich k tejto vášni priviedol, môžeme nahliadnuť aj my do života hmyzu a vidieť zblízka modlivku, motýľa či iného chrobáčka.

Ďakujeme za túto pútavú prezentáciu a tešíme sa opäť na vaše nové objavy.

Želám všetkým členom krúžku, aby ich práca naplňala a motivovala k úcte a kladnému vzťahu k prírode.

Autor článku + fotografie: Erika Strnádková

Valentínsky karneval v našej škole

V Základnej škole vo Valaskej sa aj tohto roku konal na Valentína karneval. Tak ako každý rok, organizácia a príprava pripadla deviatakom. Aj keď prvý stupeň sa paráda začala až o trištvrte na desať, pre niektorých práca začala oveľa skôr. Už ráno, o pol ôsmej, sme začali zdobiť telocvičňu. Spoločnosť nám robili chlapci, ktorí trénovali svoje hudobné vystúpenie. Výzdoba pozostávala z krepového papiera, mali sme balóniky, papierové kvety a veľký transparent prilepený na basketbalovom koši s nápisom *Ples príšer*, čo bola vlastne aj téma karnevalu na prvom stupni. Moderátorská dvojica - zlá kráľovná Ravenna a upír Dracula - mala na pomoc dvoch zombíkov a americkú popstar Lady Gaga. Keď svoje masky predviedli prváci a druháci, nastala vsuvka do programu.

Zatancovali nám dievčatá z 9.B. Ich spojenie Michaela Jacksona a PSY sa všetkým páčilo. Po nich prišla na rad prezentácia masiek žiakov tretieho a štvrtého ročníka a rôzne súťaže. Aj keď prvá súťaž dopadla dobre, tá druhá sa nezaobišla bez technických problémov, keď sa nám zamotala šnúra, na ktorej boli zavesené cukríky.

A keďže sa vôbec nedala rozmotáť, museli sme niektoré jej časti odstrihnúť a znovu priviazať. Moderátor Dracula však zareagoval a na vyplnenie času vyspovedal prítomné masky. Súťaže nakoniec dobre dopadli a po nich nastala vytúžená diskoteka, počas ktorej sa deti mohli hostiť pampúškami s čajom. Súťaž o najkrajšie masky vyhrala 2.A trieda, ktorá si pochutnala na hlavnej cene - torte. Potom predviedli záverečný tanec Saška a Filip s ich tanečnými partnermi, ktorí sa postarali o naozaj skvelé vystúpenie.

Po nich prišiel na rad druhý stupeň. Moderátormi už neboli postavy z filmov a rozprávok, ale odmoderovali ho Maroš s Dominikou. Svoje tanečné číslo ešte raz zopakovali Saška s Filipom, ktoré bolo naozaj nezabudnuteľné.

Potom prišli na rad naše nové hviezdy - hudobná skupina v zložení Lukáš, Michal a Simon, ktorí na elektrickej gitare, keyboarde a bicích zahrali nádhernú verziu pesničky od Red Hot Chili Peppers - *Californication*. Aj keď chlapci po vystúpení tvrdili, že urobili niekoľko chýb, obecenstvo bolo nadšené a vytrvalo tleskalo. Potom prišla na rad 5.A s nádherným predstavením *Snehulienky* a siedmich trpaslíkov, po nich nasledoval Kubko a Matko v prevedení 5.B. triedy. Ako ďalšia sa nám predviedla trieda 6.A, ktorá mala za úlohu prezliecť sa do pyžám, ktorú doplnili zábavnou verziou *Snehulienky*. Za našimi šiestakmi pokračoval Harry Potter a Zombie v podaní žiakov 7.A triedy. Predstavila sa aj trieda športovcov, ktorí nám predstavili svoju verziu olympijských hier, čiže trieda 7.B. Ako ďalšia pokračovala trieda 7.C s témou Zombie. Trieda 8.A mala tému Retro, kde sa žiaci rozdelili na 4 skupiny (Pomáda, Hipis, Metal a Depeche Mode) a každá skupinka si mala vymyslieť krátku scénu. Program pokračoval triedou 8.B, ktorá nás veľmi zabavila, keďže sa chlapci prezliekli za dievčatá a naopak. Ako ďalšia prišla na rad trieda 9.A so svojim zábavným Hip-Hop prevedením, kde nám žiačky o sebe prezradili niekoľko vtipných rýmov. No a na záver sa nám predstavila trieda 9.B v nádherných spoločenských šatách.

Po skončení prehliadok sa porota (v zložení p. učiteľ Magera, p. učiteľka Babolová, Birešová a žiak 9.A triedy) poradila a vyhlásila víťazov.. Hlavnou výhrou bola torta a vyhrali ju žiaci 9.A a 9.B triedy.

Veľké ďakujem patrí hlavne pani riaditeľke, ktorá nám umožnila stráviť takýto krásny deň. Tak isto aj rodičom, ktorí pomohli s pampúškami. A nesmieme vynechať ani pána školníka, ktorý nám poskytol rebrik na zdobenie telocvične.

Miška Rafajová a Betka Kožová

MINI TALENT SHOW

V stredu 30.1.2013 sa z nášho školského klub detí, stalo veľké javisko. Predstavili sa nám speváci, tanečníci, flautisti a dokonca prišiel aj kúzelník. Celým programom nás sprevádzali „moderátorka“ Radka Rafajová 3.B a super „šaško Riško“- Matko Barabas 1.C, ktorý nás rozosmial svojimi tančekami i super básničkou. Všetci súťažiaci boli skvelí a kto porotu najviac zaujal?

1.MIESTO - Filip Kordík 1.B- hip-hop

2.MIESTO - Natálka Kolečárová 1.C - tanec robot

3.MIESTO - Lucka Koporecová, Simonka Majchútová 4.B - spev

A kto získal **cenu divákov**? Rovnaký počet hlasov a teda cenu divákov získali:

Martinko Barabas 1.C - šaško Riško, Matej Morong, Marek Krnáč, Dávid Strmeň 4.B - hip-hop

foto a text: Bc. Alena Kubaliaková

MAREC - MESIAC KNIHY

Marec - mesiac, ktorý spájame nielen s príchodom jari, ale neodmysliteľne k nemu patrí aj kniha. Kniha, najväčší priateľ človeka, spoločník detí, mladých aj tých skôr narodených. Prváci navštívili obecnú knižnicu. Pani Danka nás privítala a prezili sme spolu krásnu hodinu, plnú nových zážitkov. Z jej úst si zvedaví prváci vypočuli rozprávku, o ktorej sa rozprávali. Dozvedeli sa, ako sa treba o knihy starať. Už vedia, čo môžu a nikdy nesmú knihy robiť, lebo je to vzácny dar na ceste životom.

V závere žiaci za-

recitovali mnoho básní a riekaniak, ktoré sa naučili.

Za všetkých prvákov ďakujem Danke Králikovej za čas, ktorý nám venovala a za nové poznatky, ktoré si prváci odniesli vo svojich srdiečkach.

foto a text: Mgr. Miriam Uhrinová

Povedz čo čítaš...

Aj to bola jedna z otázok, ktorú položila p. Danka Králiková žiakom 5.A triedy Základnej školy vo Valaskej pri ich návšteve 12.marca 2013 v Obcej knižnici vo Valaskej.

Kolektív 5.A triedy navštívil obecnú knižnicu pri príležitosti mesiaca knihy. Pani Králiková nás milo privítala a usadila v priestoroch detskej knižnice. V krátkosti žiakov oboznámila s rôznymi zaujímavosťami o knihách, ale aj knižniciach. Dozvedeli sa o najväčšej knižnici, o najpredávanejších knihách a mnoho ďalších nových poznatkoch. Vysvetlila žiakom aký účel knižnica spĺňa, akým poriadkom sa knižnica riadi a všetkých oboznámila s možnosťou prihlásiť sa do knižnice. Položila žiakom rôzne otázky zamerané na knihy, zaujímalo ju či čítajú a čo čítajú. Prekvapila nás informáciou o počte kníh našej knižnici, ktorých je až 23 000 kusov. V závere návštevy sme si spoločne prečítali povest o Valaskej. Pani Králikovej sme sa podakovali za zaujímavé informácie a za čas, ktorý nám venovala a mnohí sa tam isto určite vrátia.

Návšteva knižnice bola príjemná a tu sú názory niektorých žiakov:

Mne sa v knižnici najviac páčilo, že tam bolo veľa kníh rôznych žánrov a od rôznych spisovateľov.

Róbert

V knižnici sa mi páčilo, že sme si na konci mohli pozrieť knihy a že som sa dozvedela niečo nové o povesti.

Betka

V knižnici sa mi veľmi páčilo. Zaujalo ma ako nám pani Králiková rozprávala o prvých knihách.

Monika

V knižnici sa mi páčilo, dozvedela som sa veľa nových informácií. Škoda, že sme tam boli len krátko.

Daniela

Páčilo sa mi aké tam majú encyklopédie a že je knižnica vyzdobená kvetmi.

Vlado

triedna učiteľka Mariana Rafajová

Radost z pohybu

V ZŠ Valaská pod vedením trénerky a cvičiteľky pani Mgr. Anny Cabanovej sa dvadsať dievčat vo veku 3 – 11 rokov venuje gymnastike i modernej gymnastike. Sú tam teda zapojené deti aj z materskej škôlky.

Požiadala som ich trénerku o krátky rozhovor:

Ako by ste charakterizovali zameranie a ciele krúžku?

Gymnastika je všestranný súbor telesných cvičení. Je plná pohybu, tanca, skákania, aj náročných pohybových prvkov. Je realizovaná hrou formou na rôzne hudobné motívy. Deti, ktoré sú plné energie, si ju môžu „vybiť“ práve touto činnosťou. V našom krúžku sa venujeme gymnastickým cvičeniam ako aj populárnej modernej gymnastike.

Áké účinky možno očakávať pri pravidelnom tréningu?

Cvičenia rešpektujú vekové a telesné dispozície detí. Prínos cvičení by som zhrnula do nasledovných bodov:

- Spevniť jednotlivé časti tela i celé telo
- Osvojiť si správne dýchanie a pohybové zručnosti
- Vypestovať si zmysel pre rytmus a dynamiku
- Osvojiť si zásady bezpečnosti pri pohybe
- Naučiť sa sústredeniu a presnosti v ovládaní tela
- Mať radosť z pohybu

Ako deti zvládajú nároky tréningov?

Aktivity sú realizované pod heslom: Cvičíme len to, na čo máme. Teda dovolíme deťom cvičiť to, čo samé zvládnu a učia sa cviky, ktoré sú im prirodzené a primerané veku. Prípravné cvičenia a gymnastické hry sú zamerané na rozvoj pohyblivosti a ohybnosti, rozvoja sily, obratnosti, rovnováhy. Robíme kotúle, stojky na lopatkách i na rukách, premety. Využívame trampolínu, zoskoky z vyšších polôh. Zároveň sa deti oboznamujú s gymnastickým náradím a cvičeniami na ňom.

Ako často sa stretávate? Mali ste už aj nejaké verejné vystúpenia?

Stretávame sa jedenkrát týždenne. Tréningová jednotka trvá dve hodiny. Pred vystúpením máme však aj tri nácviky do týždňa. Zúčastnili sme sa svojim programom na podujatiach v škole i obci. Plánujeme si navštíviť aj program, s ktorým by sme sa mohli zúčastniť na nejakých menších súťažiach.

Ďakujem Vám za rozhovor a prajem Vám i dievčatám veľa športového nadšenia a radosti v tomto esteticky peknom športovom odvetví. Rád by som vaše vystúpenie predstavil našim občanom v rámci tohtoročnej kultúrnej jesene. Dovtedy veľa zdraru a úspechov v cvičení a dovidenia.

Zhovárал sa a fotil Ivan Karak

Vyhodnotenie lyžiarskeho výcviku

V dňoch 4. až 8. februára 2013 sme na Hlobišove zorganizovali základný lyžiarsky výcvik pre žiakov 7. ročníka. Lyžiarskeho výcviku sa zúčastnilo 30 žiakov. **Snehové podmienky** boli výborné, počasie pestré: sneženie, hmla, posledný deň slniečko a krásne. V lyžiarskom stredisku pre nás vytvorili výborné podmienky. Za 5 dní zaplatili žiaci 20 €. Združenie rodičov uvoľnilo navýšenie na každého účastníka 5 € na týždeň, aby boli pokryté výdavky spojené s prevádzkou vleku. Zaplatili aj autobus a ceny na záverečné preteky. Odkladať lyže, zohriať, najesť a prezuť sme sa mohli v blízkej chatke. Na záver nám postavili slalomovú dráhu. Lyžiarsky svah bol výborne upravený.

Žiakov sme rozdelili do troch skupín. Zdatnejších lyžiarov, 1. družstvo, viedla pani učiteľka Pacerová, 2. družstvo, pani učiteľka Pohorelcová, 3. družstvo, začiatovníkov, na základe vlastného prania pani učiteľka Slezáková. Žiakov sme si rozdelili rovnomerne. Niektorí žiaci z 3. družstva mali s lyžovaním slabšie skúsenosti, no všetci urobili veľké pokroky.

So správaním žiakov sme nemali problémy. Rešpektovali pokyny svojich vedúcich a správali sa na svahu slušne a ohľaduplne.

Pri ranných jazdách autobusom sme boli svedkami nervózneho správania sa vodiča autobusu. Súviselo to so sťažnosťami podmienkami na vozovke kvôli výdatnému sneženiu a jeho zodpovednosťou za autobus a tiež za nás, lyžiarov. Našťastie to všetko dobre dopadlo a nič vážnejšie sa nestalo. Čo sa týka úrazov na svahu, boli rôzne pády a komické situácie. Vo dvoch prípadoch si to vyžiadalo aj lekárske ošetrenie. No zranení sú už v poriadku a dlhodobejšie liečenie nebolo potrebné.

S priebehom LV sme boli spokojní vďaka dobrým podmienkam, ktoré nám pán Mihok a jeho pomocníci v lyžiarskom stredisku Hlobišov pripravili. Stálo ich to nemalú námahu, pretože počas LV výdatne snežilo a museli udržiavať dennodenne nielen vlek a zjazdovku, ale aj prístupovú cestu. Raz sa nám stalo, že sme sa k vleku museli dopracovať peši, pretože autobus by mal problémy. Kamión zablokoval posypový materiál, takže nebolo čím posypať. Bola to tiež zaujímavá skúsenosť. K našej spokojnosti prispelo aj dobré správanie našich žiakov, za čo sme ich pochválili. Ďakujeme pánu Mihokovi a jeho pomocníkom aj za prípravu trate na preteky v posledný snežný deň. Víťazom sme odovzdali sladké odmeny. Za vytrvalosť a statočnosť na svahu patrí uznanie žiačke Daniele Petkovej. Za pekné fotky ďakujeme pánu Jozefovi Pacerovi. Môžete ich vidieť na školskej stránke, kde ich naša milá pani riaditeľka umiestnila.

K dobrému priebehu a dobrej nálade počas LV prispel aj jemný humor p.uč. Pohorelcovej, ochota pomáhať a nasadenie p. uč. Slezákovvej. Výborne sa dopĺňali a vzájomne si pomáhali.

Mgr. Mária Pacerová

V septembri 2012 bol pri Základnej škole vo Valaskej založený krúžok mažoretiek pod vedením p. Lucie Karolovej. Navštevuje ho 20 dievčat, žiačok 1. až 7. triedy základnej školy. Dievčatá sa stretávajú každú stredu v gymnastickej telocvični základnej školy.

Všetko sa začalo prvými nesmelymi krôčikmi, neskôr pribudli paličky, ktoré si dievčatá zakúpili sami. Premiéru mali pri príležitosti mesiaca úcty k starším. Vystupovali pre staré mamy a starých otcov v programe pripravenom žiakmi základnej školy. Neisté kroky sa pomaly zdokonaľovali, až sa vedúca krúžku rozhodla dievčatá prihlásiť na súťaž, ktorej semifinále bolo naplánované na 16. marca 2013 v Žiline.

Na takéto vystúpenie sa bolo treba dobre pripraviť. Bolo treba docvičiť zostavy, vymyslieť a ušit kostýmy, zaplatiť štartovné a zabezpečiť dopravu do Žiliny...

To všetko si vyžaduje nielen veľa námahy, ochotných pomocníkov a v neposlednom rade aj finančné prostriedky. Zatiaľ čo dievčatá rozdelené na mladšie a staršie žiačky poctivo docvičovali svoje zostavy, občianske združenie Pekný deň sa postaralo o látku na kostýmy. Bieložlté blúzky a zelené sukničky so žltým lemovaním ušila p. Marcela Medvedová spolu s p. Luciou Karolovou. O štartovné na súťaž sa postarala Základná škola vo Valaskej, o dopravu sa svojím finančným príspevkom sa postaral Obecný úrad vo Valaskej. Nastal deň D, štartovné zaplatené, autobus objednaný, kostýmy vy-

Pohyb bez bariér...

žehlené. Dievčatá plné optimizmu a nedočkavé, čo ich čaká, sa stretli o 6 hodine na námestí vo Valaskej. Mladšie dievčatá sprevádzali aj niekoľkí rodičia, ktorí ich chceli svojou prítomnosťou povzbudiť pri ich prvom súťažnom vystúpení ale aj pomôcť pri príprave na vystúpenie. Vedúca krúžku p. Karolová myslela aj na zdravotné problémy, ktoré by sa mohli objaviť a zabezpečila aj odbornú pomoc, ktorej sa ujala p. Hudcová. Prípadné problémy s kostýmami mala vyriešiť p. Medvedová a účesy dievčat boli v rukách p. Terézie Kúrovej. V takejto zostave vyrazili smerom Žilina, kde sa konala súťaž. Cesta prebehla bez väčších problémov a dievčatá privítala slnečná, ale zasnežená Žilina. V Dome odbovory už čakali aj ďalšie nedočkavé súťažiaci.

Súťaž POHYB BEZ BARIÉR je tanečná súťaž pre amatérske tanečné skupiny, základné umelecké školy, pre deti z centier voľného času, tanečných krúžkov, z detských domovov a krízových centier a pre deti zdravotne a inak znevýhodnené. Semifinálové kolá sa konajú vo viacerých mestách a finále bude v máji v Bratislave. Súťaž otvoril predseda Žilinského samosprávneho kraja p. Juraj Blánar a zaželel všetkým súťažiacim veľa úspechov. Potom sa slova ujal konferencier a súťaž mohla začať. Súťaž bola rozdelená do viacerých kategórií: street, disco,

Družstvu starších dievčat budeme všetci držať palce, aby dobre obstáli vo veľkej konkurencii ďalších družstiev ktoré postúpia zo semifinálových súťaží v Košiciach

open, scénika, orient, mažoretky, show dance, ostatné (country, tance národov...). Naše dievčatá pod menom DELUKA (Deti Lucie Karolovej) Valaská súťažili v kategórii mažoretiek. Obidve skupiny dievčat predviedli pred porotou svoje zostavy a čakali, aké budú výsledky. Družstvo mladších dievčat sa neumiestnilo na víťazných miestach, ale staršie dievčatá postúpili do finále súťaže, ktoré sa bude konať 18. mája 2013 v Bratislave. Všetky dievčatá dostali od organizátorov súťaže ďakovný list a malý darček. Zo súťaže odchádzali plné dojmov a bohatšie o nové skúsenosti.

a Bratislave. Nebudú súťažiť len za seba, ale reprezentovať budú aj svoju školu, obec a náš región.

A tie mladšie nemusia byť sklamané. Svoje vystúpenie zvládli veľmi dobre. A že nevyhrali, to predsa nevedí. Nazbierali nové skúsenosti, vyskúšali si súťažnú atmosféru a určite sa už tešia na ďalšie súťaže, ktoré ich ešte isto čakajú.

Na záver by som v mene rodičov dievčat chcela poďakovať všetkým, ktorých som v článku spomenula, ale hlavne vedúcej krúžku p. Lucii Karolovej, ktorá sa dievčatám venuje vo svojom voľnom čase, hoci sama má svoju rodinu.

foto a text: Mariana Rafajová

MDŽ v ŠZ - Tereza v Hronci

Žena je slovo, ktoré skrýva v sebe očarujúcu krásu, duchaplnosť i zmyselnosť.

Bez Vás by bol svet pustý ako lúka bez kvetov, ako nočná obloha bez hviezd či ako srdce bez lásky. Ste z tých žien, ktoré naplňujú slovo žena úchvatným pôvabom.

Takto sa prihovorili žiaci ŠZŠI a dievčatá z OUI Valaská. Popriali im príjemné prežitie sviatku žien. Na znak vďaky i zaslúženej úcty sme ich potešili kultúrnym programom a poďakováním za všetko hodnotné

foto a text: Vychovávateľky L.B. a K.P.

Úspechy našich žiakov v súťažiach a olympiádach

Aj v tomto školskom roku sa mnohí z našich žiakov zapojili do rôznych vedomostných súťaží a olympiád a zúročili tak svoje vedomosti a poznatky či už z vyučovacích hodín, z vlastného štúdia alebo z činnosti v krúžkoch.

Všetci, ktorých mená tu budú spomenuté, môžu byť na seba hrdí, lebo na sebe pracovali, získali nové skúsenosti a vedomosti, ktoré budú môcť ďalej rozvíjať, a na ktorých budú môcť v budúcnosti stavať a využiť vo svoj prospech.

V jesenných mesiacoch si veľmi dobre počínali naši žiaci, pre ktorých je športovanie obľúbenou činnosťou a svojim umiestnením v športových súťažiach urobili dobré meno našej školy:

Júlia Machyniaková **1.miesto** v krajskom kole v cezpoľnom behu Družstvo žiačok (**Machyniaková, Krnáčová, Zelenčíková**) **1.miesto** v krajskom kole v cezpoľnom behu, toto družstvo získalo aj **2.miesto** na Majstrovstvách Slovenska v cezpoľnom behu

Družstvo mladších žiakov (**Hadžega, Malček, Banko, Kožiak, Berák, Puška, Podrážka, Babiak, Chládek**) bolo úspešné v obvodnom kole v malom futbale základných škôl, kde sa umiestnilo na **2.mieste** a družstvo v zložení **Ivan Banko, Maroš Trník, Simon Láska** skončilo na **4.mieste** v obvodnom kole v stolnom tenise.

V zimných mesiacoch sme sa zúčastnili ďalších športových súťaží. Pekné umiestnenie – **2.miesto** – v obvodnom kole vo vybíjanej získalo družstvo dievčat v zložení **Machyniaková, Starke, Kúdelko-**

vá, Zimová, Ledecká, Šarinová, Halková, Janíková, Kňazíková, Pémová, Graňáková. V okresnom kole vo volejbale sme mali zastúpenie v družstve dievčat aj chlapcov. Družstvo dievčat (**Bernáthová, Čamborková, Krnáčová, Machyniaková, Mojžišová, Pišojová, Rafajová, Šarinová**) skončili na **3.mieste** (2.miesto im uniklo len o 1 bod) a družstvu chlapcov (**Banko, Ďurčo, Kuchár, Láska, Mucha, Mušuka, Šuba, Trník, Vilhan**) sa podarilo obsadiť krásne **2.miesto.**

Veľkú pochvalu si zaslúži aj žiačka **M.Rafajová**, ktorá nás úspešne reprezentovala vo viacerých súťažiach: **2.miesto** v obvodnom kole geografickej olympiády a **3.miesto** v obvodnom kole olympiády z nemeckého jazyka, **1.miesto** v obvodnom kole matematickej olympiády, následne v krajskom kole sa stala úspešnou riešiteľkou.

Veľmi dobre si počínali žiaci aj v obvodnom kole Pytagoriády, kde obsadili popredné miesta v jednotlivých kategóriách: **Katarína Kureková 1.miesto, Peter Sojka 1.miesto, Viktória Štiaková 3.miesto a Igor Podmanický 3.miesto.**

Úspešná práca žiakov v geografickom krúžku sa odrazila aj na ich výsledkoch v obvodnom kole geografickej olympiády, kde niekoľkí naši žiaci získali popredné umiestnenia v jednotlivých kategóriách a postupujú do krajského kola: 5.ročník - **2.miesto Lucia Pohorelčová**, 6.ročník - **1.miesto Peter Sojka**, 8.ročník - **3.miesto Igor Podmanický**, 9.ročník - **2.miesto Michaela Rafajová**, **3.miesto Jakub Potančok.**

Úspešne nás reprezentovali aj žiaci v obvodnom kole biologickej olympiády, kde dosiahli nasledovné výsledky: **1.miesto Viktória Kováčová**, ktorá postupuje do krajského kola, **2.miesto Jakub Potančok** a úspešným riešiteľom praktickej časti bol **Rastislav Hvolka.** V krajskom kole tejto olympiády sa stali všetci menovaní žiaci úspešnými riešiteľmi a získali diplomy. V obvodnom kole dejepisnej olympiády sa na **4.mieste** umiestnil **Samuel Čellár.** Každý rok dosahujeme výborné výsledky aj v olympiáde z chémie. Aj v tomto školskom roku sme zostali verní tradícii - **Viktória Kováčová** obsadila v obvodnom

kole **2.miesto** a Ivan Banko **3.miesto.** Obidvaja postupujú do krajského kola.

Úspešní sme boli aj v umeleckých súťažiach – v prednese prózy a poézie Hviezdoslavov Kubín, kde nás v okresnom kole úspešne reprezentovala **Emilia Kofrová** a postúpila **do krajského kola** tejto súťaže. V prednese slovenskej povesti sa na **1.mieste** v obvodnom kole umiestnila **Monika Starke**, ktorá nás v tejto súťaži úspešne reprezentovala aj v krajskom kole.

Všetkým srdečne blahoželáme a ďakujeme za úspešnú reprezentáciu našej školy.

Za vedenie školy Mgr. Eva Hanková

AKTIVITY ZO JDS za 1.štvrtrok 2013

Aj tento rok dôchodcovia zahájili rôznymi akciami.

Dňa 31.01.2013 sa uskutočnila zdravotná prednáška o chrípkovom ochorení - prevencia a liečba. Zúčastnilo sa jej 16 členov. Prednášala ju p. MUDr. Dolinská. Dňa 05.03.2013 sa členovia JDS spolu s členmi MS stretli opäť na zdravotnej prednáške, ktorú predniesla MUDr. Janka Fischerová, na tému- príznaky cievnnej mozgovej príhody. Obidve prednášky boli podané výstižne a podrobne. Hlavné prednáška p. MUDr. Fischerovej bola podaná tak, aby sme vedeli, ako sa zachovať pri príznakoch mozgovej príhody. Obe tieto akcie otvorila predsedníčka ZO JDS Mgr. Kúdelková a tiež poďakovaním ukončila.

Dňa 6.3. 2013 sa z podnetu ZO JDS v Michalovej uskutočnil 1. ročník zimných športových hier seniorov „O zbojnícku čútoru“ na Zbojskej. Súťažilo sa : beh na lyžiach, obrovský slalom a jazda na lyžiach. Na hrách z našej organizácie sa zúčastnilo 6 členov, z toho 5 súťažili a všetci získali pekné umiestnenie.

Jazda na saniach - do 65 rokov: 3.miesto Marta Medvedová, nad 65 rokov:

3. miesto Anna Demeová

Obrovský slalom - nad 70 rokov: 1.miesto Dušan Pipich

Beh na lyžiach - do 70. rokov: 2. miesto Martin Medved, nad 70 rokov: 1. miesto Juraj Cimbal

Z piatich ZO JDS sa naša organizácia umiestnila na 2. mieste. Všetkým súťažiacim gratulujeme.

Dňa 21.3.2013 sa uskutočnilo stretnutie so žiakmi špeciálnej školy. Žiaci so svojimi vychovávateľmi prišli z príležitosti MDŽ a Veľkonočných sviatkov. Priniesli nám pekné darčeky, ktoré sami urobili a tiež zaspievali. Bolo to pekné posedenie.

Helena Tóthová

ZO JDS opäť hodnotila

Prešiel zase jeden rok a naša organizácia dňa 21.februára 2013 hodnotila svoju prácu.

Výročnú členskú schôdzu otvoril podpredseda pán Mihok, privítal prítomných členov a hostí. Zároveň nás oboznámil s programom schôdze. Správu za rok 2012 predniesla pani predsedníčka Mgr. Eva Kúdelková. Podrobne prehodnotila činnosť organizácie a poďakovala členom výboru za prácu. Zároveň prečítala návrh práce na rok 2013. Je opäť bohatý na rôzne podujatia, no zároveň mal priestor na pripomienkovanie na pripomienkovanie nových návrhov.

Mgr. Molčanová prečítala správu o hospodárení a rozpočet na rok 2013. Pani Švantnerová podala

správu revíznej komisie. Potom sa k prítomným prihovorili hostia, predsedníčka OV JDS Mgr. Pernischová, Ing. Bánik a pani Králiková. Mgr. Pernischová pri tejto príležitosti odovzdala vyznamenanie 3.stupňa pani Švantnerovej za jej dlhodobú prácu vo výbore. Mgr. Kúdelková previedla zmenu vo výbore. Z výboru odišla pani Demeová Anna a jednohlasne bola zvolená pani Cecília Karasová. Po diskusii a prečítaní uznesenia podpredseda p. Mihok ukončil schôdzu a pozval všetkých na menšie občerstvenie.

Pri tejto príležitosti by som rada medzi nás pozvala tých, ktorým sa naše podujatia páčia. Radi Vás medzi nami uvítame.

Tóthová Helena, foto: M. Petrová

Snáď už príde jar...

Krásna, vyobliekaná „MORENA“ poplávala v plameňoch po vodách potoka Bystrianka. Sprevádzaná úctyhodne dlhým sprievodom, ľubozvučnými melódiami ľudovej hudby mladých muzikantov a spevákov. Ba pridali sa aj starší. Hudba a spev sa rozliehali dedinou, ba až do hôr a údolia NÍZKOTATRANSKEJ BRÁNY, kde sa stali ozvenou.

Udalosť opakujúca sa už niekoľko rokov, oživená aktívnymi členmi MS Piesok, nadobúda z roka na rok krajší, veselší a zábavnejší charakter.

Radosť z prichádzajúcej jari pokračuje v KLUBE DŮCHODCOV príjemným pobavením a občerstvením. Dobrá nálada prináša pekné vzájomné vzťahy a tým potešenie z tohto dňa. Snáď už prinesie i jar.

Za toto pekné popoludnie i večer treba poďakovať všetkým tým, ktorí sa na tomto úspešnom podujatí podieľali akýmkoľvek spôsobom. Zástupcom OcÚ Valaská ďakujeme za účasť a za sponzorskú výpomoc.

Výbor MOMS Piesok, foto: D. Králiková

Hodnotili sme svoju činnosť

Dňa 1. marca 2013 sa MO MS Piesok na svojom zasadnutí zaoberala hodnotením svojej činnosti za 10 - ročné jubilejné obdobie. Za aktívnu prácu, ale aj za založenie MO v r. 2003 bola ocenená pani Mária Mihálová – predsedkyňa MO MS Piesok. Medailu jej prišla odovzdať pani Krížová z MS B. Bystrice. Srdečne jej blahoželáme k oceneniu a prajeme jej mnoho zdravia a úspechov do ďalšieho obdobia.

Foto a text: Viera Babčanová

Zvyky na Veľkú noc

Veľká noc v našej dedine netýkala sa len o samotného veľkého sviatku, keď sme si spomínali na umučenie a vzkriesenie Ježiša Krista, ale aj zvykov, ktoré sa dodržiavali rok čo rok. Gazdovia v dedine chovali dobytok a mali polia. Na lúkach sa kosilo a na oráčinách sa pestovalo zbožie /žito, ovos a jačmeň – pšenice pomenej/. Vo Veľkonočnú nedeľu chodili gazdovia s rodinami na svoje polia, kde mali zasiat oziminy. Gazdiná upiekla v sobotu pletenec - kysnutý koláč zapletený do okrúhla. Tento sme vzali do kúska plátna a išli na pole s oziminou a tam sme koláč „kukúľali“ /kotúľali/ po poli, aby bola dobrá úroda. Predtým sme popichali do zeme „púzalky“ /bahniatka/, ktoré sme posvätili svätenou vodou, donesenou v malej fľaštičke. Bol to každoročný rituál, na ktorý sme sa ako deti veľmi tešili. Veď to bola prvá prechádzka do prírody po dlhej a tuhej zime.

B.P.

Malá, ale aktívna

ZO SZPB Piesok na svojej výročnej schôdzi hodnotila svoju činnosť za rok 2012, ktorej sa zúčastnila aj delegátka OV SZPB Brezno a predsedkyňa ZO SZPB Valaská p. Lýdia Krupová. Členovia organizácie vynaložili všetko úsilie a splnili všetky svoje plánované úlohy, tiež i úlohy stanovené oblasťným výborom Brezno. Najväčšiu radosť majú naši zaslúžilí členovia z toho, že sa pridali medzi nich noví členovia z mladšej generácie, čím potvrdili svoj správny pohľad na dejiny bojov proti fašizmu. Potešila nás aj prítomnosť p. L. Krupovej, ktorá prejavila záujem o spoluprácu s nami, na ktorú sa úprimne tešíme. ÚV SZPB udelili „Čestné uznanie“ za dlhodobú prácu v organizácii p. J. Bullovej, ktorú jej odovzdal p. M. Krahulec so srdečným blahoželaním a poďakovaním za všetko, čo pre organizáciu zrealizovala. Začíname nové obdobie s novými úlohami a plánmi. Veríme, že sa nám s omladeným kolektívom bude pracovať ešte úspešnejšie.

Výbor ZO SZPB Piesok V.B., foto: V. Babčanová

Popoludnie pre ženy

Na výnimočné sobotné popoludnie, ktoré sa uskutočnilo 16. marca 2013 bude zaiste dlho spomínať mnoho návštevníkov aj účastníkov tohto podujatia.

Úvodné slovo patrilo predsedníčke LAOS Brezno pani Štugnerovej, ktoré doplnila pani Vierka Fašková svojou krásnou poetickou tvorbou – Matka. Starosta obce Valaská ing. Juraj Uhrin vo svojom príhovore pripomenul, že stretnutie je venované úcte všetkým ženám k príležitosti MDŽ a zároveň vyslovil všetkým ženám i svoju osobnú úctu a blahoželanie. Srdečne privítal vzácných hostí p. poslanca SNR L. Kaníka a pána starostu obce Podbrezová pána Karhorda. Hostia ocenili akciu, vzájomnú spoluprácu OcÚ Valaská a OcÚ Podbrezová, Laos Brezno a JDS Valaská. Táto spolupráca vytvorila podmienky kreativity, nápaditosti, zručnosti, umeleckej výtvarnej tvorby, ako aj služieb žien, pre ženy a nielen im.

Najkrajšou perlou boli výtvarné diela Mgr. Šuníkovej, Mgr. Pruknerovej a Mgr. Hančákovovej, ktoré dávali korunku celému priestoru. Kvetina a žena – vždy patrili k sebe – vďaka Ing. Medvedovej a jej dekorácie a väzbe, nadobudli priestory čarovné zátišie.

Kozmetika a účes vyčarila dokonalosť krásy ženy. To dokazovali zručným umením kozmetička pani Štugnerová a kadernička Janka Babjaková. Pečené sladučké dobroty od pani Trnavskej a Srnkovej dokazovali, že každú kúsok je aj umeleckým výtvarom milých cukrárok. Dobré rady k starostlivosti o vlastné zdravie a o rôzne liečivá v prírodnej báze, ako aj k správnej výžive sa postarali pani Sršňová a pani Rafajlisová. Krásne, jemnučné háčkované súpravy z rúk pani Tóhtovej a pani Petrinovej vzbudzovali obdiv a úctu ich pracovnej trepezlivosti. Pani Náterová aj dnes očarila prítomných svojimi miniatúrnymi postavkami, ale aj pletenými papučkami, či oblečením pre malých psíčkov.

Svojimi ručnými prácami prispeli aj členky JDS z Piesku. Pani Kramľová prezentovala kreatívne obrázky, jemné ozdoby, pletené ponožky. Pani Pitoňáková - výšivky rôznych typov a vyšívanej techniky a pani Havašová pri-

dala predložky a podušky. No a všetky spolu prezentovali pletené, nové hit – šály. Vďaka milým modelkám p. Weberovej, Kurekovej, Ivetky a Vierky Babčanovej (tie ostatné neviem ako sa volajú) nechýbala ani módna prehliadka ušitých vzorov, ktoré pripravila pani Štugnerová. Bodkou za krásnym popoludním bolo odovzdanie Ďakovných listov a kvetín, všetkým účastníčkam od pána starostu Ing. Uhrina.

Na záver by som chcela za seba a myslím, že aj za všetkých, ktorí sa tohto podujatia zúčastnili a odchádzali s peknými dojmami poďakovať Ing. Uhrinovi, pani Králikovej, Krupovej, Mgr. Kúdelkovej a členkám JDS za prípravu podujatia, ktorá si vyžiadala nemalé úsilie. Tiež ďakujem zástupcom poslanskej fóra Ing. Bánikovi a pani Pastírovej, ktorí svojou účasťou vyjadrili svoj záujem o naše ženy.

Viera Babčanová

foto: D. Králiková

Pod názvom Popoludnie pre ženy Liga aktívnych občanov Slovenska Brezno z iniciatívy Mgr. Ľubice Štugnerovej v spolupráci s Obecným úradom Valaská, zorganizovala v sobotu 16.03.2013 v priestoroch Kultúrneho strediska vo Valaskej toto nevšedné podujatie. Jeho zámerom bolo poukázať na tvorivosť a originalitu vlastnej tvorby žien každého veku a povolania.

Mali sme možnosť vidieť krásne ručné práce, ale aj šikovné ruky kaderničky, kozmetičky, pekáčky, módnou prehliadku vlastnoručne zhotovených modelov, prednes vlastnej poézie, ale aj krásne výtvarné diela, ktoré dotvárali celkovú atmosféru tohto podujatia. Jednou z vystavujúcich je aj naša pani učiteľka Ľubka Pruknerová, ktorej výtvarné diela sa dostali do povedomia našej širokej verejnosti. Som právom hrdá, že pracuje práve v našej materskej škole a zo svojho umenia odovzdáva našim najmenším.

Ďalšou vystavujúcou bola aj naša bývalá kolegyňa, Janka Šuníková, ktorej práce sú tiež hodné obdivu. Som veľmi šťastná, že som sa mohla tohto podujatia zúčastniť, pretože sa tu prezentovali všetky šikovné ženy z našej obce. A nebyť tohto popoludnia, mnohí z nás by ani nevedeli, koľko pracovných a tvorivých žien sa medzi nami pohybuje. Sme hrdé, že sú z našej krásnej Valaskej. Ďakujeme organizátorku, pani Ľubke Štugnerovej, že sa nám postarala o vyplnenie voľného času v jednu peknú sobotu, ale zároveň všetkým, ktorí sa pričínili o to, aby táto akcia mala svoje čaro a naplnila heslo: „Darujme si navzájom radosť, zdravie a krásu.“

Iveta Babčanová

Slovenská autobusová doprava Zvolen, a.s. www.sadzv.sk Info: 0900 218 111 Platí od 18.3.2013

Cieľová zastávka	Odchody zo zastávky Valaská, odbočka na sídlisko											
Linka-spoj (603425-1) Banská Bystrica AS	✕ 8 ¹⁶											
Linka-spoj (603430-88) (603427-40) (603430-100) (603427-10) Brezno Mazorníkovo, SAD	✕ 7 ¹⁷	✕ 10 7 ²⁹	✕ 15 ²³	Ⓢ † 16 ³⁴								
Linka-spoj (603427-42) (603428-11) (603427-26) Brezno, Mazorníkovo, SAD cez Brezno, nem.	✕ 9 ⁵⁹	Ⓢ 10 ⁰⁹	✕ 15 ⁴⁹									
Linka-spoj (603426-17) (603427-84) Brezno Mazorníkovo, sídl.	✕ 12 ¹⁷	✕ 14 ⁰³										
Linka-spoj (603428-41) Brezno, Mazorníkovo, sídl. cez Brezno, nem.	✕ 5 ³⁵											
Linka-spoj (603427-40) (603426-27) (603427-20) Brezno žel.st.	✕ 10 u 7 ²⁹	✕ 13 ⁴¹	19 ⁰⁷									
Linka-spoj (603428-49) (603427-8) Brezno, žel.st. cez Brezno, nem.	✕ 6 ²⁵	7 ¹⁰										
Linka-spoj (603430-35) (603430-53) Dolná Lehota Krpáčovo Biotika	Ⓢ † 6 ⁰⁹		14 ⁰⁸									
Linka-spoj (603430-33) (603430-11) (603430-65) Dolná Lehota	✕ 6 ⁰⁹	✕ 13 ¹⁸	22 ¹¹									
Linka-spoj (603430-34) (603421-6) (603430-36) (603430-40) (603430-18) (603430-44) (603421-14) (603430-58) (603427-93) (603430-102) (603421-24) (603430-72) Hronec nám.	Ⓢ † 5 ³²	✕ 5 ³⁸	✕ 5 ⁴⁷	✕ 7 ⁰⁷	✕ 10 7 ²¹	✕ 7 ⁴⁹	13 ³³	13 ³⁴	✕ 13 ⁴⁵	✕ 16 ³⁷	21 ³³	21 ⁴⁵
Linka-spoj (603421-3) (603421-9) (603421-15) Lom nad Rimavicou	6 ¹⁴ 14 ¹⁵ 22 ¹³											
Linka-spoj (603430-2) (603430-4) (603427-3) (603427-201) (603430-6) (603425-2) (603430-8) (603430-10) (603430-12) (603430-14) (603430-62) (603427-203) Osrblie	✕ 5 ⁵³	6 ³²	✕ 7 ⁴⁰	✕ Ⓢ 9 ¹⁶	† 9 ²⁰	✕ 11 ²⁵	Ⓢ † 11 ²⁵	✕ 13 ⁰⁵	✕ 14 ²³	Ⓢ † 14 ³⁵	✕ 14 ³⁵	✕ 15 ¹⁵
Linka-spoj (603430-16) (603427-205) (603427-21) (603430-22) Osrblie	Ⓢ † 15 ³⁵ 17 ³⁵ 19 ⁵³ 22 ³²											
Linka-spoj (603430-3) (603430-1) (603430-87) (603430-7) (603430-99) (603430-93) (603430-9) (603430-25) (603430-15) (603428-132) (603430-97) (603430-17) Podbrezová aut.st.	✕ 5 ¹⁸	Ⓢ † 5 ²⁰	✕ 6 ³⁰	✕ 11 6 ³⁶	✕ 11 7 ²⁰	✕ 7 ⁵⁹	Ⓢ † 9 ⁵⁶	Ⓢ † 13 ¹⁸	✕ 15 ²⁸	✕ 16 ²⁸	✕ 16 ⁴³	Ⓢ † 16 ⁴⁶
Linka-spoj (603430-23) Podbrezová aut.st.	21 ²⁶											
Linka-spoj (603430-91) Podbrezová Lopej, Turčan	✕ 10 7 ²⁰											
Linka-spoj (603425-3) Predajná OcÚ	✕ 10 6 ³⁶											
Linka-spoj (603430-5) (603430-13) (603426-38) Valaská Piesok, aut.st.	✕ 5 ³⁵	✕ 13 ⁴⁴	✕ u ¹ 15 ⁰⁰									
Linka-spoj (603430-89) (603426-38) Valaská Piesok, dolina	✕ 6 ⁴¹	✕ 15 ⁰⁰										
Linka-spoj (603430-88) (603430-100) Valaská sídlisko	✕ u ² 7 ¹⁷	✕ u ³ 15 ²³										
✕ premáva v pracovné dni Ⓢ premáva v sobotu † premáva v nedeľu a v štátnom uznaný sviatok 10 nepremáva od 24.12. do 7.1., 1.2., od 25.2. do 1.3., od 28.3. do 2.4., od 1.7. do 30.8., od 30.10. do 1.11. 11 nepremáva od 10.12. do 21.12., od 8.1. do 31.1., od 4.2. do 22.2., od 4.3. do 27.3., od 3.4. do 28.6., od 2.9. do 29.10., od 4.11. do 13.12. u pokračuje na linke číslo 603428 spojmom číslo 27 do zastávky Brezno, Mazorníkovo SAD u ¹ pokračuje na linke číslo 603430 spojmom číslo 19 do zastávky Valaská, Piesok, dolina u ² pokračuje na linke číslo 603427 spojmom číslo 38 do zastávky Brezno, Mazorníkovo SAD u ³ pokračuje na linke číslo 603421 spojmom číslo 35 do zastávky Brezno, Mazorníkovo, SAD												

Slovenská autobusová doprava Zvolen,a.s. www.sadzv.sk Info: 0900 218 111 Platí od 18.3.2013

Cieľová zastávka	Odchody zo zastávky Valaská,sídliisko
Linka-spoj Banská Bystrica AS	(603425-1) ✕ 8 ¹⁷
Linka-spoj Brezno Mazorníkovo,SAD	(603427-38) (603427-40) (603421-35) (603427-10) ✕ ✕ 10 ✕ ⑥ † 7 ²⁰ 7 ³⁰ 15 ²⁵ 16 ³⁵
Linka-spoj Brezno,Mazorníkovo,SAD cez Brezno,nem.	(603428-21) (603427-42) (603428-11) (603427-82) (603427-26) ✕ ✕ ⑥ ✕ ✕ 8 ³⁰ 10 ⁰⁰ 10 ¹² 10 ³⁰ 15 ⁵⁰
Linka-spoj Brezno Mazorníkovo,sídl.	(603426-17) (603427-84) ✕ ✕ 12 ²⁰ 14 ⁰⁵
Linka-spoj Brezno,Mazorníkovo,sídl. cez Brezno,nem.	(603428-41) ✕ 5 ³⁷
Linka-spoj Brezno žel.st.	(603427-40) (603426-27) (603427-20) ✕ 10 u ✕ 7 ³⁰ 13 ⁴² 19 ⁰⁸
Linka-spoj Brezno,žel.st. cez Brezno,nem.	(603428-49) (603427-8) ✕ 6 ²⁶ 7 ¹⁵
Linka-spoj Hronec nám.	(603421-6) (603430-18) (603421-14) (603427-93) (603421-24) ✕ 10 ✕ 5 ³⁷ 7 ²⁰ 13 ³² 13 ⁴⁴ 21 ³²
Linka-spoj Lom nad Rimavicou	(603421-3) (603421-9) (603421-15) 6 ¹⁷ 14 ¹⁷ 22 ¹⁵
Linka-spoj Osrblie	(603427-3) ✕ 7 ³⁸
Linka-spoj Podbrezová aut.st.	(603430-85) (603426-2) (603430-99) (603428-132) ✕ ✕ 11 ✕ 5 ³⁰ 6 ²⁹ 7 ¹⁹ 16 ²⁵
Linka-spoj Podbrezová Lopej,Turčan	(603430-91) ✕ 10 7 ¹⁹
Linka-spoj Valaská odbočka na sídlisko	(603426-2) ✕ u ¹ 6 ²⁹
Linka-spoj Valaská Piesok,aut.st.	(603430-81) (603426-38) ✕ ✕ u ² 5 ²⁵ 14 ⁵⁸
Linka-spoj Valaská Piesok,dolina	(603426-38) ✕ 14 ⁵⁸

- ✕ premáva v pracovné dni
 ⑥ premáva v sobotu
 † premáva v nedeľu a v štátom uznaný sviatok
10 nepremáva od 24.12. do 7.1.,1.2., od 25.2. do 1.3., od 28.3. do 2.4., od 1.7. do 30.8., od 30.10. do 1.11.
11 nepremáva od 10.12. do 21.12., od 8.1. do 31.1., od 4.2. do 22.2., od 4.3. do 27.3., od 3.4. do 28.6., od 2.9. do 29.10., od 4.11. do 13.12.
 u pokračuje na linke číslo 603428 spojom číslo 27 do zastávky Brezno,Mazorníkovo SAD
 u¹ pokračuje na linke číslo 603430 spojom číslo 87 do zastávky Podbrezová,aut.st.
 u² pokračuje na linke číslo 603430 spojom číslo 19 do zastávky Valaská,Piesok,dolina

Ako sa prepadol kôň do jaskyne

Udalosť, ktorá vzrušila celú obec, zapísal PhDr. Gejza Horák, CSc. tak, ako mu ju porozprával gazda Michal Havrila:

„Tak v prvom rade sme sa so ženou pohovárali, že máme seno pri štátnom majetku, tak sme šli odviezť vodne, aby nepovedali, že sme ho ukradli. Prišli sme so senom k humnu, moja manželka išla za tým vozom. No...a teraz naraz som vnišiou dnu do humna a bráz-dový kôň mi vopchau nohy do zemi po venčok (konský členok). Mysleu som si, že to dákie potkany naryli tú zem. Koňa som vypriahou, riadne som ho odpäu. Jeho som nahau a išiou som rospínať riad toho druhího. Tím druhím som ho chceu vyťahnuť, oslobodiť...On sa spreu, ako som naň zavolau – a tak išiou dolu, ako keď truhlu spúšťajú do hrobu. Ešte mi manželka zakričala: Tu sa stau zázrak, koňa už niet! Šesnác metrou spadou a pod ním bolo dvacať metrou vody. Mau osem metrúkou.“ (Text je uvedený v originály)

V minulom čísle Valaštianskeho hlásnika sme predstavili pána Ľubomíra Múku – jaskyniara. Príspevok bol rozsiahly a keďže mal pozitívny ohlas rozhodli sme sa, že sa ešte k jaskyniam vrátíme. Pán Múka, porozprávajte nám, ako to bolo s tým prepadnutým koňom?

Takmer v každej obci, v ktorej sa nachádza väčšia vyvieraciačka, sa rozprávajú príbehy ako kačka preplávala jaskyňu pod zemou a vyplávala práve v tej ich obci.

Je však veľmi málo takých príbehov, aké sa odohrali vo Valaskej. Stalo sa to 21. septembra 1964 podvečer. V humne J. Havrila sa do 9 metrov hlbokého krasového komína prepadol kôň. Klesanie pôdy a drobné prepady pozorovali ľudia v okolí vyvieracky Tajch už od nepamäti. Vedeli aj to, že voda na mlyn do Valaskej priteká z Bystrej a mlynár chodil čistiť tamojšie ponory ku ktorým mal vykopaný náhon. No prepadnutie koňa začalo vyvolávať obavy a preto MNV Valaská požiadala IGHP Žilina 13. apríla 1965 o uskutočnenie prieskumu prepádového územia. Bola zostavená mapa prognózy výskytu podzemných priestorov s vyznačením štyroch rajónov stupňa ohrozenia.

Počula som, že pod prepadnutým koňom tiekla hlboká voda. Ako ste robili ďalší prieskum?

Potápčský prieskum vykonali Ing. Derkič a Dr. Marek s kolektívom potápačov z klubu športového potápania pri pozemných stavbách v Žiline.

Zmapovali priestor v mieste prepádov s jazierkom hlbokým 20 metrov. Pod hladinou našli zatopenú chodbu s výrazným prúdením vody.

Aké práce nasledovali potom? A nebáli sa starovalášťania, že sa prípad prepadnutého koňa môže zopakovať o pár metrov ďalej?

Okrem toho boli vykonané rozsiahle práce technického charakteru. Okrem prieskumných vrtov boli vyrazené prieskumné štôlne a šachty. Dve v prepádovom území, jedna šachta v lokalite Údiery s následným objavom jaskyne a jedna štôlna v Javorovej. Posledná menovaná spolu s tromi vrtmi v stene Tajchu znížili hladinu podzemnej vody o 4 metre. Tieto práce znížili, ale neodstránili celkom riziko ďalších prepádov.

V súčasnosti je miesto prepádu zakryté betónovým panelom a zasypané suťou z domov, ktoré museli byť zbúrané kvôli riziku z ďalších

prepádov. Týmto územím je vylúčená nákladná preprava.

Možno každý Valaštan pozná jaskyňu na Lipovej, ale málokto vie, kedy a ako vznikla.

Ďalším miestom vo Valaskej so zabudnutou históriou sú jaskyne na Lipovej. Už z diaľky je viditeľný výrazný vstupný portál jaskyne na Lipovej. Každý Valaštan vie, kde sa nachádza ale informácií o nej je málo. V jej blízkosti sa vyskytuje zachovaná najvyššia terasa Hrona s akumuláciou mohutných kremenitých okruhliakov (v blízkosti vykrývača nad Hroncom). Vek tejto terasy z obdobia Pliocénu (t. j. približne 3,5 – 5,3 mil. rokov p. n. l.) zodpovedá veku vyvinutia jaskyne na Lipovej. Orientácia jej vchodu na juh a blízky zdroj vody na Bukovine dávajú predpoklad, že v minulosti mohla byť dokonca osídlená. Tento predpoklad ešte zvýšili nálezy kostí vyhynutých zvierat v 19. storočí.

Čo sa ťažilo v tejto jaskyni?

Pre potreby Zlievarní v Hronci, sa vo vchode jaskyne ťažili suroviny potrebné na výrobu, (vápenec na výrobu vápna a kvalitná hlina na formy).

Práve vďaka tomu sa na mieste nič nezachovalo. Našťastie sa ešte stihol vykonať paleon-

tologický výskum v rokoch 1851 – 1854. Výsledky tohto výskumu zosumarizoval a znovu opísal v roku 1987 v Budapešti I. Vörös. Popisuje nálezy kostí vyhynutých zvierat. Podarilo sa identifikovať pozostatky mamuta, nosorožca srstnatého, medveďa jaskynného ale i zubra. Prieskum vykonali a opísali páni Neubaehuer, Petényi a Kubínyi.

V súčasnosti nič nesvedčí o bohatej histórii. Vchod prisypali svojim nedomyšleným konaním mladí lezci, čím zabránili zimovaniu netopierov.

Aj Bystrianska jaskyňa sa nachádza v našom chotári. Aká je, a čo sa v nej ťažilo?

O Bystrianskej jaskyni, ktorá je tiež v katastri Valaskej, je veľa známych faktov. Dajú sa vyhľadať na internete. Určite tam však ale nenájdete zmienku o kanáli z Bystrianky k jaskyni, ktorý cez ponor a jaskyňu privádzal vodu do mlyna vo Valaskej. Ešte stále sa dá rozpoznať na lúke pred jaskyňou.

Celé okolie je rozkopané po ťažbe zlata. Usadzovalo sa vďaka ponáraníu vôd do podzemia.

Medzi Bystrou a Valaskou sa ťažila aj železná ruda. Tá je tiež koncentrovaná v krasových dutinách. Dôkazom sú pozostatky po ťažbe v Železnej jaskyni v doline Suchá. Bystrianska jaskyňa je známa svojou krásnou kvapľovou výzdobou. Výskumom bol však potvrdený hojný výskyt aragonitu a obrovských približne 0,1 – 0,3 metrov dlhých krištáľov kalcitu. Sú to však poklady, o ktorých mieste výskytu vie len pár ľudí. Oveľa skôr nájdete v jaskyni tisíce ton lepkavého blata. Posledným meraním sme zamerali 3531 m chodieb.

Vedľa Bystrianskej jaskyne sa nachádza druhá, má aj svoje meno?

Volá sa Bystrianský závrť. Je to 174 metrov hlboká jaskyňa. Spojením týchto dvoch jaskýň by vznikol systém viac ako 5 km dlhý. Existujú šance na objavy ďalších jaskýň medzi Valaskou a Bystrou.

Ďakujem za rozhovor a za poskytnutie vzácnych fotografií.

Danka Králiková

Zásluhy pána učiteľa Andreja Zafku v oblasti vzdelania, kultúry a histórie v obci Valaska sú dosiaľ nedocenené. Na prelome 19. a 20. storočia počas 36 rokov podstatne ovplyvňoval a usmerňoval dianie v našej obci. Ja som sa oboznámila s jeho pôsobením v obci z písomných, fotografických materiálov a z rozprávania jeho žiaka. Chcela by som ho predstaviť Vám - potomkom žiakov, ktorých učil.

Vysoký, urastený pán s vykrútenými fúzmi musel vzbudzovať rešpekt už svojím zjavom. V najťažších časoch tvrdej maďarizácie a 1. sv. vojny sa snažil svojím ľudským prístupom zmiernovať dopad krutosti doby na svojich zverencov.

O štúdiách a učiteľskom pôsobení (zapísal sám učiteľ, text je zaznamenaný v originalite.)

„Andrej Zafka narodil sa v Rajci (župa Trenčín) dňa 20. novembra 1869, kde aj 6 tried slovenských ľudových škôl ukončil. Po skončení 4. triedy na Štátnych gymnaziálnych školách v Lučenci v roku 1885 prijatý bol na Štátny učiteľský ústav v Kláštore pod Znievom (župa Turiec). Po štvorročnom úspešnom skončení svojich štúdií na tomto ústave, dňa 27. júna 1889 obdržal učiteľský diplom. Od 1. sept. 1889 do 15. marca 1890, ako pomocný učiteľ, samostatne účinkoval na Rím. - kat. ľudovej škole v Detviarskej Hute (župa Zvolen). Od 15. marca 1890 do 30. augusta 1891 ako riadny kantor - učiteľ na Rím. - kat. škole vo Fačkove (župa Trenčín).

Od 1. sept. 1891 bol bývalým maďarským ministerstvom „zemedelstva“ vymenovaný ako riadny učiteľ a kantor na Rímsko-katolíckej lesno-erárnej ľudovej škole vo Valaske.

Vysvedčenie 6 - týždňového poľnohospodárskeho náukobehu Štátnej poľnohospodárskej školy v Brezne obdržal dňa 15. aug. 1902.

Vysvedčenie spôsobilosti slovenskej reči, po vybavení 4 - týždňového náukobehu na Štátnom učiteľskom ústave v Banskej Bystrici obdržal dňa 28. augusta 1920“.

Aké boli podmienky vo vtedajšej škole?

Podľa kroniky „Historia domus“ stanica kantor - učiteľská vo Valaske existovala už v roku 1679, no kedy bola zriadená, nie je zaznamenané.

Škola pri moste, oproti starej fary, bola postavená v roku 1815. Jej zakladateľom a patrónom bolo zvolensko-lupčianske panstvo. Školská budova bola vystavená z kameňa, pozostávala z jednej učebne, bytu učiteľa a hospodárskych stavísk. Vydriavateľ školy bol lesný erár (Štiavnička) s pomocou veriacich obce. Vzhľadom na veľký počet školopovinných žiakov - 227, vyučovalo sa „polodenne“. O prístavenie druhej školskej miestnosti v roku 1913 sa postarala rím. kat. cirkev, o čo sa zaslúžil miestny farár, pansláv a rodolub Rudolf Bobok, ktorý bol predsedom cirkevnej školskej stolice. Úradný názov školy znel: Rímsko-katolícka lesno-erárna ľudová škola. Učiteľ Zafka poznamenal, že ani prijatím druhého učiteľa „smutným školským pomerom odpomôžené nebolo, ponevác na jedného učiteľa ešte vždy 100 - 112 žiakov bolo pridelených“.

Na mieste druhého učiteľa sa títo často striedali: Helena Dombay (1913-1915), Kristína Bargárová (1915-1919), Maximilián Schmidt (1919-1921), Viktor Dvorský (1921-1922), Jozef Kovalčík (1923-1927).

Čo Andrej Zafka napísal o čase maďarizácie?

„Do roku 1902 bola vyučovacia reč slovensko-maďarská, od roku 1902 čisto maďarská. Poľutovaniahodní boli tí žiaci, ktorí na základe nariadenia bývalého maďarského ministerstva výučby a biskupského úradu od roku 1902 sa vyučovali v cudzej reči, ktorej nerozumeli, osvojiť si ju nemohli, v materinskej reči vzdelávať sa im bolo zabránené. Učitelia konali ťažkú prácu, trýznili seba a detky bez výsledku, prinútení boli konať tak v zmysle Apponyho nariadenia“.

Andrej Zafka - to bol učiteľ!

Týmito slovami vyjadrovali starí Valaštania úctu, obdiv a vďaku učiteľovi, ktorý bol pilierom vzdelanosti počas 36 rokov učiteľskej práce v našej obci. Pretože naši spoločnú reč s pánom farárom Rudolfom Bobokom, boli pomery v škole vo Valaske aj v čase maďarizácie znesiteľné. Učiteľ

Andrej ZAFKA, to bol učiteľ!

Andrej Zafka umožnil žiakom doplniť si vzdelanie v „opakovacej škole“ a negramotným dospelým Valaštanom pomohol získať základné vedomosti v tzv. „nedelnej škole“. Priučal svojich žiakov aj prácam pestovateľským, štepeniu ovocných stromov, včeláreniu. Dievčatá sa za venovali dievčenským ručným prácam pod vedením manželky učiteľa a slečien Gizely Jelenovej a Jolky Dolníkovej, ktoré sa tomu venovali s veľkou ochetou a bez akejkoľvek odmeny. Andrej Zafka popri povinnostiach učiteľa a správcu školy bol aj kantorom, spevákom a organistom v kostole.

Predmetom jeho záujmu bolo aj divadlo, ktoré hrávali najschopnejší žiaci vrátane jeho synov a Antona Baníka už pred 1. sv. vojnou. Účinkovali v školskej triede. Učiteľ so žiakmi nacvičil aj krátke divadielko v maďarskej reči, ktoré zahrli za tým slovenským. (Po slovensky hrali aj napriek zákazu a pod hrozbou finančného trestu, ktorý bol podľa kronikára aj udelený.)

Učiteľ, farár, richtár, notár, vedúci obchodu a ich rodinní príslušníci chodili na výlety na kočoch na Liptov, do Tatier, a tiež na turistiku po kopcoch Nízkych Tatier, čo je zaznamenané v kronike Historia domus a na starých fotografiách.

Aby mali odobierky a svadby v obci patričnú úroveň, pozývali si mladomanželja za „starejšieho“ učiteľa Andreja Zafku. Preto sa na mnohých rodinných svadobných fotografiách nachádza tento vysoký, elegantný pán aj so svojou manželkou.

Činnosť v spolku

Po roku 1918, keď skončila svetová vojna a vznikla Československá republika, život v obci sa začal meniť. Zakladali sa rôzne spolky a organizácie. Andrej Zafka bol pri vzniku Potravného družstva, kde vykonával funkciu účtovníka. (Založili ho už v roku 1899). V Úverovom družstve (1923) ho zvolili za predsedu. Pracoval ako tajomník spolku bývalých urbarialistov. V roku 1922 bol zakladajúcim členom miestneho odboru Matice slovenskej, kde zastával funkciu predsedu. Jeho pričinením sa hrávali divadlá, bol založený spevokol a matičná aj obecná knižnica.

Odchod na zaslúžený odpočinok
1. júla 1927 odchádza pán učiteľ Andrej Zafka na zaslúžený odpoči-

nok. Do školskej kroniky zapísal:

„Z milosti Božej po 38-ročnom všeobecnom, na tunajšej škole po 36-ročnom účinkovaní, na ktorej za úplných 23 rokov v jednotriedke od 130 do 228 žiakov školy každodenne sám som vyučoval“.

Za dlhoročné a úspešné pôsobenie v školstve dostalo sa mu uznania od ministerstva školstva, veď zastával aj úrad svetského predsedu školskej stolice. Na rozlúčkovej slávnosti v sále obecného hostinca si ho poctili predstavitelia obce, cirkvi, školstva, občania (aj zo susedných obcí) a žiaci. Do sály sa natlačilo okolo 300 hostí, ostatní sledovali rozlúčkový program vonku. Bol taký dojmavý, „že do 600 očí účastníkov porosilo sa slzou vďačnosti.“ (Zapísal učiteľ Kovalčík, ktorý sa tiež lúčil s Valaskou, odchádzal na nové pôsobisko. Udalosť podrobne zaznamenal a stojí za to, aby bola uvedená samostatne.)

Žiakmi Andreja Zafku boli také osobnosti, ako je doc. Dr. Anton Augustín Baník, učiteľ Anton Kúdelka, ale tiež naši rodičia alebo starí rodičia. Úroveň základného vzdelania, ktoré žiakom poskytol, im dovolila ďalej rozvíjať svoje schopnosti.

Aj keď pán učiteľ Andrej Zafka nebol našim rodákom a v penzijnom veku odišiel bývať do Banskej Bystrice, zaslúžil by si čestné miesto medzi osobnosťami našej obce. Mieru jeho zásluh preveril čas.

Posledné roky života prežil u svojho syna. Pán Cyril Krbyla bol žiakom pána učiteľa a spolužiakom jeho syna. Písal si s nimi a do daru dostal vzácne fotografie. O svojom učiteľovi mi porozprával s veľkou láskou a zanečením.

Pri príležitosti Dňa učiteľov sa mi zdá správne spomínať nielen na učiteľa národov Jána Amosa Komenského, ale aj na učiteľské osobnosti, ktoré svoje úsilie a schopnosti venovali našim valaštianskym predkom.

Mária Luptáková

Čo rozprávali pamätníci

o krčmách a krčmároch ALHAMBRA

Vážení čitatelia Hlásnika, dovoľte mi v rámci seriálu o pohostinstvách vo Valaskej uviesť niekoľko spomienok na pohostinskú perlu Horehronia - Alhambrou.

Kultúrny dom ROH na Piesku je pre mnohých pamätníkov strateným pokladom minulosti.

Dovoľte mi preto vrátiť sa trochu do jeho histórie, ktorá sa začala pred 60-timi rokmi.

Piesok do druhej svetovej vojny bol malou osadou Valaskej, s robotníckou kolóniou a niekoľkými domami na dolnom Piesku a v Doline. V 1920 vznikla v bývalých šalandách kovorobná škola. Niečo na úrovni majstrovskej strednej školy.

Šalandy boli ubytovne robotníkov dochádzajúcich na týždňovky do železniarní ešte v 19. storočí. Po vybudovaní železnice Banská Bystrica – Brezno stratili svoj význam a začali sa využívať často ako školské priestory. Robotníci zo vzdialenejších dedín ako Staré Hory, Kalište, Lubietová, Podkonice, Podlavice, Ráztoka a iné, ktoré mali málo pôdy, aby svojich obyvateľov uživila, začali dochádzať vlakom denne. V dvoch šalandách na dolnom Piesku bola v roku 1937 vytvorená z kovorobnej učňovská škola a dielne. Koncom štyridsiatych rokov, kedy enormne vzrástol počet učňov, bola postavená nová učňovská škola.

Po vojne prijala vláda rozhodnutie o industrializácii Slovenska. Do nových priemyselných podnikov bolo potrebné pripraviť aj vyučených pracovníkov. Piesocké učilište bolo na strednom a východnom Slovensku jedno z najvýhodnejších. Do školy nastupovalo niekoľko sto chlapcov z Oravy, Kysúc, Levíc, cez Gemer, Spiš až po východ. Koncom 40. rokov aj prvé dievčatá. Táto masa mládeže bola ubytovaná vo vojenských barakoch po nemeckej posádke, strážiacej počas vojny závody v Podbrezovej a na Piesku. Od r. 1951 aj v novom učňovskom internáte.

Okrem školy a ubytovania bolo potrebné postarať sa aj o voľný čas. Okrem učňov bolo na internátoch ubytovaných okolo 200 vyučených tovaríšov. Potom pribudli internáty pre mladé rodiny v Novej Valaskej. Pre športové aktivity sa postavil moderný futbalový štadión s atletickou dráhou, v tej dobe najlepší na Horehroní. A hrali na ňom aj dobré mužstvá, vrátane našich. Viac, neskoršie vynikajúcich hráčov, vyšlo aj z učilišťa.

Na učilišti boli vytvorené oddiely – ako atletický, boxerský, paradesantný s vynikajúcou paradržou na Diele, ďalej motokrosový, ktorý vychoval aj našich dvoch reprezentantov ČSR Weisempachera a Ing. Parašina, strelecký a lyžiarsky oddiel s vlekou na Chvatimechu, kde vyrástlo i viacero reprezentantov a ďalšie.

Keď sa podnik rozrástol o závody v L. Mikuláši, Tornale a Rožňave a pri využití novo - postaveného učňovského internátu prichádzala do učilišťa aj mládež z týchto regiónov.

Z hľadiska kultúrneho vyžitia nebolo na Piesku v tej dobe nič. Pohostinstvá u Zurianov a Vyletelov nemali žiadne väčšie priestory a iných možností nebolo. Najbližšie bolo kino a iné časti závodného hotela v Podbrezovej. Spolu so sídliskom v Novej Valaskej sa začal stavať aj Kultúrny dom vo Valaskej, ale jeho výstavba bola na konci 50. rokov na niekoľko rokov zastavená. Preto presadilo vedenie podniku a odbory výstavbu Kultúrneho domu na dolnom Piesku spolu s areálom neďalekého ihriska.

Po otvorení v roku 1953 sa mu hľadalo meno. Po niekoľkých pokusoch, natrvalo zostala Alhambrou. Nie je to, ako by si niekto mohol myslieť pomenovanie po španielskom paláci Alhambra, kde v tú dobu noha Piesočana nemohla vstúpiť, ale podľa známeho kabaretu rovnakého mena v pražskom hoteli Zlatá husa na Václavskom námestí, obľúbenom hoteli piesockých návštevníkov Prahy.

Kultúrny dom mal kinosálu s javiskom, ktorú po odnesení sedadiel bolo možné zmeniť na tanečnú. Kino premietalo filmy 4 dni v týždni. V prípade väčšieho záujmu bol obsadený aj balkón a mohlo sa premietat i dvakrát denne. Pri kinosále bol veľký vestibul a šatne. V ďalšej časti bola reštaurácia s kuchyňou a na poschodí niekoľko ubytovacích izieb. Pri reštaurácii sa nachádzal samostatný priestor závodného klubu.

Technicky mal kultúrny dom v správe podnik Strojárne Piesok a programovo odborový závodný klub. Ten zabezpečoval prevádzku kina a ostatné akcie. ZK organizoval rôzne podnikové akcie ako napr. MDŽ a kultúrne

vystúpenia rôznych zábavných skupín a umelcov. Ďalej sa organizovali podnikové schôdze a konferencie. Nezabudnuteľné ostávajú fašiangové a silvestrovské bály, plesy a to hlavne plesy závodného klubu. Tie boli známe svojou neopakovateľnou výzdobou, kde dámy ohurovali maskami alebo nádhernými róbmami a páni tanečnými kreáciami. Na takých špičkových plesoch hrali dve živé kapely, jedna podniková v sále a druhá v reštaurácii. A aby toho bolo viac, usporiadatelia priestory rozšírili aj do značne rozsiahleho protiletkeckého krytu v pivnici a na poschodie. Aj tam bola výzdoba, posedenie a reprodukováná hudba. Bar s nápojmi a obsluhou zriadili vo vestibule.

Kto by mohol zabudnúť aj na ochotnícke divadlá, štefánske zábavy, fašiangy s pochovávaním basy, konštruktérske plesy a na niekoľko vydaných ročníkov spevackej súťaže o Kryštálovú vázu i na mnohé ďalšie akcie.

Pri týchto akciách a zábavách či posedeniach sa najlepšie prejavila kultúrna zmes vtedajšej mládeže. Spoločne sa spievali piesne oravské, maďarské, východniarske alebo domáce – horehronské, prípadne z vojny aj české a moravské. A to všetko pokojne a spoločne. No o bitky bola vždy núdza.

Závodný klub mal aj samostatnú časť, oddelenú stenou od reštaurácie. V tej bola trvalá služba a zostal otvorený dlho do noci. Okrem biliardu sa v ňom dali hrať aj spoločenské hry alebo karty. Nachádzal sa tam tiež jeden z prvých farebných televízorov s čítateľnou časopisov a knižnicou.

V reštaurácii, ktorú prevádzkoval RAJ (reštaurácia a jedálne), vynikala veľmi dobrou kuchyňou. Často sa využívala na rôzne slávnostné a rodinné udalosti. Inak tam bývali výborné posedenia v peknom prostredí.

V 50-tych rokoch sa organizovali miesto terajších diskoték v nedeľu popoludní tzv. „čaje o piatej“. Tieto spolu so sobotou večer sa usporadúvali v reštaurácii vždy pri živéj hudbe a so spevákmi. V tomto čase fungovala na Piesku aj Letná záhrada, bývala Solivarská, kde sa tiež konali zábavy a do tanca hrávala živá hudba. Bolo to v priestore terajších garáží a auto-servisu.

Neskoršie o živú muziku nebolo núdze. Hralo sa aj vo valašianskej Perle a Texase.

V časech najväčšej slávy bola Alhambra na Horehroní pojmom. Škoda, že s našou mladostou a so Strojárňami odišla aj jej sláva.

Ing. Ervín Lehotský

Nikomú nechýba?

Pomaly sa prechádzal po poloprázdnom priestore autobusovej stanice. Na nástupištiach postávalo iba zopár cestujúcich. Bola zima, vietor sfukoval zvyšky nedávno napadnutého snehu z blízkej strechy nákupného centra. Jeho ošúchaný kabát mu visel na tele a bolo zrejme, že je o niekoľko veľkostí pre neho nadrozmerný. Aj topánky, ktoré mal obuté na nohách boli o niekoľko čísel väčšie. Na hlave nemal žiadnu čiapku či inú pokrívku hlavy. Strapaté a neumyté vlasy sa prevalovali vo vetre zo strany na stranu a určite si nepamätali čas, kedy naposledy navštívili kadernický salón. Možno nikdy v jeho živote. Občas si utrel opakom ruky nos, ktorý vo vetre opúšťali tekuté na pohľad nepríjemné substancie. Ak nebol spokojný s očistou pomocou ruky, použil na očistu nosa koniec dlhého rukáva svojho zimného kabáta. Prechádzal od nástupišťa k nástupištu a prehládaval odpadkové koše.

Sem – tam niečo z nich vybral, ale nebol spokojný. Ak našiel vhodný ohork cigarety, potešený si ho hneď strčil pod kabát. Zrazu sa posadil rovno na okraj chodníka, vybral si z igelitky malú pollitrovú fľašu ovocného vína a odpil si z nej. Potom, keď ju ešte celkom nedopitú opäť vložil do tašky, zobul si jednu topánku a pokúšal sa v nej ponapravovať výplne, ktoré ho mali chrániť pred chladom. Mal roztrhané staré ponožky a tie ho slabo chránili. Opäť si obul svoje nadrozmerne topánky. Vstal a pokračoval v obchádzke autobusovej stanice. Ak videl človeka, ktorého zo svojho pohľadu považoval za vhodný objekt, pristavil sa pri ňom.

„Dajte mi nejaké peniaze, stačia aj cigarety, alebo alkohol. Som na nich závislý.“ Aby dokázal svoje tvrdenia, ukázal svoje prsty. Boli zožltnuté rovnako ako jeho krivé a pokazené zuby. „Nemôžem si odvyknúť a bez cigarety neprežijem.“

Málokto mu niečo dal. Naopak, mnohí mu dohovárali, že by mal zmeniť spôsob života. Bolo to zbytočné. Predsa takto žije už nejaký rok. Dnes bol celkom sám, ale občas spolu s rovnakými individuami podnikajú spoločné výjazdy do mesta. Nik sa o nich nezaujíma a to im vyhovuje. Ak sa niekto pustí do aktívnejšieho presvedčania, že by mali zmeniť svoj život, vedia byť v partii aj veľmi nepríjemní. Bez problémov na neho nakričia, zosmiešnia, alebo oplývajú. Potom so smiechom utečú na opačnú stranu autobusovej stanice.

Dnes sa mu nepodarilo, okrem pár ohorkov, nič zabezpečiť. Uspokojil sa aj s tým. Vytiahol si jeden z týchto „pokladov“, zapálil si a s pôžitkom potiahol do seba.

„Nič to, prídem poobede, to je lepší čas. Potom určite niekoho nájdem a bude aj na chuť.“

To naozaj nikomu nechýba? On dvanásťročný bezdomovec?!

JUDr. Oto Malík

Ing. Július Starke

Smrť nám vzala vzácného človeka, dobrého priateľa. So smútkom spomíname na všetko, čo sme spoločne prežili. Zisťujeme, že svet okolo nás akosi ochudobnel. Zrazu sa nám zdá, že sme sa nestihli ani za všetko poďakovať. Aký rýchli a neúprosný je beh času. Žil s nami v čase úspechov, hľadani, ale i ťažkostí a prehier. Dnes vieme, lepšie, ako sme vedeli vtedy, aké hodnoty nám zanechal. Ešte z nich žijeme, ešte z nich čerpáme....

Pán Ing. Július Starke sa narodil dňa 14. júna 1926 v Podbrezovej, ako syn technického úradníka vo vtedajších Štátnych železniarňach. Päť tried Štátnej ľudovej školy navštevoval v Podbrezovej. Následne začal študovať na Osemročnom gymnáziu v Košiciach a po ich pripojení k Maďarsku pokračoval v štúdiu na gymnáziu Andreja Sládkoviča v Banskej Bystrici, kde po skončení 2. svetovej vojny zmaturoval. Od októbra 1945 študoval na Slovenskej Vysoké školy technickej v Bratislave, odbor strojný a elektrotechnický inžinierstva, ktoré úspešne ukončil štátnymi skúškami a promóciou v decembri 1950. V roku 1951 nastúpil do zamestnania v Bratislavských elektrotechnických závodoch ako výpočtár a konštruktér elektrických strojov. Tu pracoval až do nástupu na vojenskú základnú službu do Kežmarku, neskôr do Levoče a nakoniec do Liptovského Mikuláša. Po návrate z vojenskej služby v roku 1954 nastúpil do zamestnania vo Švermových železniarňach v Podbrezovej, ako projektant technologických zariadení v investičnom obore.

V roku 1956 sa oženil s Martou Bócovou. V manželstve sa im postupne narodili tri deti: syn Július, dcéra Katarína a syn Aurel. Manželka po narodení detí, pracovala až do dôchodku na MNV Valaská

ako referentka.

Popri rozvíjajúcej výstavbe a modernizácii prevádzok starého závodu železniarní prešiel viacerými funkciami - od projektanta, postupne sa stal vedúcim významných stavieb, ako, napr. vertikálne kontilatie, elektrooceliarne a pod. V roku 1968 sa spolupodieľal

na prípravách výstavby nového závodu v Piesku - ťahárne rúr, stredojemná valcovňa a pretlačovne rúr. Aktívne pôsobenie v železniarňach a postupne zaradovanie do vyšších riadiacich funkcií si vyžadovalo sústavné zvyšovanie odbornej kvalifikácie a znalosti cudzích jazykov. V rokoch 1973-1976 študoval v Prahe a ukončil 6 semestrov štúdia investičnej politiky a riadenia podnikov, záverečnými skúškami a obhajobou diplomovej práce. Počas pôsobenia v železniarňach sa nevedelával len sám, ale svoje odborné znalosti odovzdával mladším. Vyučoval na Učňovskej škole, neskôr na Priemyselnej škole Strojnickej v Piesku, ako aj v dislokovanej triede hutnickej fakulty Vysoké školy technickej v Košiciach.

V roku 1970 došlo k úplnej zmene koncepcie výrobného programu ŠŽP, a tým aj k výstavbe nových výrobných prevádzok - ako pretlačovne rúr, výkonné nadzemné kontilatie, ťahárne rúr II. a výstavbe novej výkonnej elektrooceliarne. Pre zvládnutie tejto náročnej výstavby bol v železniarňach zriadený investičný úsek a v roku 1974 bol pán Ing. Starke vymenovaný do funkcie investičného námestníka podnikového riaditeľa. Neskôr v roku 1988 pôsobil vo funkcii zmocnenca

podnikového riaditeľa pre investičnú výstavbu až do odchodu do dôchodku. Aktívne pracoval aj v dôchodkovom veku, nastúpil do zamestnania v Hutnom projekte Praha a to na pracovisku dispečingu HP v Podbrezovej, ako projektant a technický dozor pri výstavbe novej elektrooceliarne. Zaregistroval sa aj ako živnostník a získal živnosť pre vykonávanie inžinierskych a konzultačných činností v oblasti investičnej výstavby, tlmočenia a prekladateľských činností pri opravách a revíziách technologických zariadení.

Pán Ing. Starke sa angažoval a aktívne zapájal do verejného, politického i kultúrneho diania v našej obci. V komunálnych voľbách v roku 1964 bol zvolený za poslanca MNV vo Valaskej a za poslanca bol zvolený aj v ďalších obdobiach. Ako poslanec pôsobil v rôznych funkciách, predseda komisie výstavby, člen rady MNV, podpredseda MNV, zároveň sobášiacim. V rokoch 1969 až 1971 zastával funkciu tajomníka MNV. Do roku 1994 bol členom rady a zároveň vykonával občianske obrady sobášov.

Keďže sa zaujímal o históriu železniarní a ich technický rozvoj a prestavbu, napísal k týmto témam mnoho článkov, ktoré boli uverejnené v podnikových novinách železniarní Podbrezovan. Bol spoluautorom textových častí vo dvoch vydaných knihách s názvami „150 rokov Železniarní v Podbrezovej“ a „Železiarne Podbrezová 170-ročné“. V rukopise pripravil publikáciu spolu s výkresovou dokumentáciou pod názvom „Príspevok k rozvoju Železniarní v Podbrezovej“.

Patril k tým, ktorí sa zapojili do výstavby sedáčkovej lanovky na Chvatimechu. Od roku 1956 bol aktívnym členom Horskej služby v oblasti Nízke Tatry juh, neskôr ako senior HS.

Dňa 11.marca 2013 zomrel pán Ing. Július Starke vo veku 86 rokov.

KB Valaská - Osrblie - výsledky

Tretie kolo Viessmann pohára

Pre žiacke kategórie sa uskutočnilo 16.2.2013 v Osrblí. Bežali sa rýchlostné preteky a dosiahli sme umiestnenie:

Žiačky 10-11: V. Hrablayová 3
 Žiaci 10-11: B. Matovič 5, Š. Demény 4, R. Floch 9, J. Vološin
 Žiačky 12-13: J. Machyniaková 5, J. Graňaková 1, T. Sivčaková, M. Wagnerová 15
 Žiaci 12-13: V. Slezák 3, J. Kolečár 6
 Žiačky 14-15: T. Krnáčová 2, B. Zelenčíková
 Žiaci 14-15: P. Štrba 14, K. Fodrek 16, E. Troliga

Pre kategórie dorast, dospelí sa uskutočnilo 2.2.2013 v Osrblí.

Bežali sa rýchlostné preteky a dosiahli sme umiestnenie:
 Dorastenky 16-17: V. Machyniaková V
 Dorastenci 16-17: F. Skačan 3, A. Krbila 5, F. Koľaj 11
 Dorastenky 18-19: I. Fialková
 Dorastenci 18-19: F. Kramla 2, R. Kubaliak 4, M. Kúdelka 5
 Juniorky: P. Fialková
 Juniory: M. Šima, M. Kubaliak, A. Berčík 4, L. Kramla 5
 Muži: T. Hasilla 5, N. Gröne 10
 Ženy: T. Poliaková 1, L. Šimová 2

Majstrovstvá Slovenska

Pre žiacke kategórie sa uskutočnilo 17.2.2013 v Osrblí.

Bežali sa vytrvalostné preteky a dosiahli sme umiestnenie:
 Žiačky 10-11: V. Hrablayová 3
 Žiaci 10-11: B. Matovič 8, Š. Demény 6, R. Floch 11
 Žiačky 12-13: J. Machyniaková 1, J. Graňaková 2, M. Wagnerová 9
 Žiaci 12-13: V. Slezák 3, J. Kolečár 4
 Žiačky 14-15: T. Krnáčová 2
 Žiaci 14-15: P. Štrba 8, K. Fodrek 13

Pre kategórie dorast, dospelí sa uskutočnilo 3.2.2013 v Osrblí.

Bežali sa vytrvalostné preteky a dosiahli sme umiestnenie:
 Dorastenci 16-17: F. Skačan 2, A. Krbila 7, F. Koľaj 11
 Dorastenci 18-19: F. Kramla 2, R. Kubaliak 8, M. Kúdelka 10
 Juniory: A. Berčík 4, L. Kramla 5
 Muži: N. Gröne 4
 Ženy: L. Šimová 1

Pre všetky kategórie sa uskutočnilo 2.-3.3.2013 v Osrblí. Bežali sa rýchlostné preteky, preteky s hromadným štartom a dosiahli sme umiestnenie:
 Žiačky 10-11: V. Hrablayová 5,5

Žiaci 10-11: B. Matovič 6,6, Š. Demény 9,8, R. Floch 13,13, J. Vološin 8,10
 Žiačky 12-13: J. Machyniaková 4,1, J. Graňaková 2,4, M. Wagnerová 13,12
 Žiaci 12-13: V. Slezák 8,8
 Žiačky 14-15: T. Krnáčová 3,1, B. Zelenčíková 7,7
 Žiaci 14-15: P. Štrba 14,13, K. Fodrek 17,20, E. Troliga 20,22
 Dorastenky 16-17: V. Machyniaková 2,3
 Dorastenci 16-17: F. Skačan 4,6, A. Krbila 10,8, F. Koľaj 12,12
 Dorastenci 18-19: I. Fialková 1,1
 Dorastenci 18-19: F. Kramla 6,5, R. Kubaliak 9,7, M. Kúdelka 8,8
 Juniorky: P. Fialková 1,1
 Juniory: M. Šima 1,1, M. Kubaliak 2,2, A. Berčík 7,8, L. Kramla 8,9
 Muži: N. Gröne 3,3
 Ženy: L. Šimová 2,2

Celkové výsledky Viessmann pohára v biatlone:

Žiačky 10-11: V. Hrablayová 6
 Žiaci 10-11: B. Matovič 7, Š. Demény 8, R. Floch 11, J. Vološin 6
 Žiačky 12-13: J. Machyniaková 1, J. Graňaková 2, T. Sivčaková 26, M. Wagnerová 11
 Žiaci 12-13: V. Slezák 7, J. Kolečár 8
 Žiačky 14-15: T. Krnáčová 2, B.

Zelenčíková 8
 Žiaci 14-15: P. Štrba 16, K. Fodrek 17, E. Troliga 25
 Dorastenky 16-17: V. Machyniaková 3
 Dorastenci 16-17: F. Skačan 6, A. Krbila 9, F. Koľaj 13
 Dorastenci 18-19: I. Fialková 1
 Dorastenci 18-19: F. Kramla 6, R. Kubaliak 8, M. Kúdelka 9
 Juniorky: P. Fialková 4
 Juniory: M. Šima 1, M. Kubaliak 4, A. Berčík 7, L. Kramla 9
 Muži: T. Hasilla 13, N. Gröne 6
 Ženy: T. Poliaková 5, L. Šimová 1
Klub biatlonu Valaská-Osrblie sa stal celkovým víťazom pohára. Ďakujem všetkým športovcom a trénerom za vzornú reprezentáciu obce.

Otvorené majstrovstvá Európy

Uskutočnili sa 20. - 26.2.2013 v Banskej Bystrici /Bulharsko/. Bežali sa vytrvalostné, rýchlostné a stíhacie preteky a dosiahli sme umiestnenie:
 Juniorky: P. Fialková 10, 25, 25, I. Fialková 14, 10, 11
 Juniory: M. Šima 15, 12, 15
 Muži: T. Hasilla 5, 40, N
 Ženy: T. Poliaková 32, 17, 11
 Štáfeta žien 6

VITAJTE, MILÉ DETIČKY

27.1.2013 – Sofia Kutliaková
 7.2.2013 – Rastislav Boroš
 12.2.2013 – Michaela Capková
 14.3.2013 – Lukáš Kútik
 17.3.2013 – Jasmína Baranová

Milí rodičia, vaše dieťaťko má všetky svoje ciele pred sebou. Čakajú nás s ním chvíle, na ktoré sa nezabúda. Budete ho vždy nekonečne ľúbiť, odpustíte mu takmer všetko – malé huncútstva, ale aj tie väčšie, keď dorastie. Užívajte si čas spoločných hier, maznania a rozprávania, pretože keď vyrastie, uvedomíte si, ako najkrajšie roky rýchlo ubehli.

Prajeme vášmu dieťaťku, aby po celý svoj život cítilo, že je milované, že vám na ňom záleží. Nech vaša vzájomná dôvera, pochopenie i láska v rodine pomôže vytvoriť domov, ktorý bude dýchať oporou a istotou.

Elena Sukičová

JUBILANTI

marec – apríl 2013

Stará ľudová múdrosť hovorí, že čas nikto nezastaví. Roky sa mňajú a vy sa zamýšľate nad všetkým, čo ste v živote prežili spolu so svojimi najbližšími. Boli to roky radosti, popretkávané starosťami, bolesťou a smútkom. Roky sa mňajú, obzeráte si brázd, ktorú ste vyorali a Kocháte sa svojou úrodou. Bohatá úroda sú vaše rodiny, deti, vnúčatá...

Nech vám ešte dlho zlaté slnko svieti

na tie roky zasiate tiež v zlatej siatke.

S nami tiež aj vaši vnuci - detné deti sú tu,

starkí naši, drahí oslávenci, milí!

Želáme vám zdravie, šťastie, veľa kludu,

by ste v láske dlho medzi nami žili!

Božena Selčanová, 90
 Anna Valášková, 85
 Klára Molčanová, 85
 Vlasta Wágnerová, 80
 Vojtech Žabka, 80
 František Porubiak, 80
 Jozefa Pokorná, 75
 Klára Vaňová, 75
 Lucie Stankoviánska, 75
 Rozália Gallová, 75
 Helena Kocúrová, 75
 Anna Kaduková, 75
 Mgr. Marta Babiaková, 75
 Anna Bániková, 75
 Viera Vichrová, 75
 Ladislav Pravotiak, 75
 Eduard Babiak, 75
 Lýdia Fencfková, 70
 Soňa Jenčová, 70
 Mária Oboňová, 70
 Elena Šomodíková, 70
 Mgr. Anna Nemkyová, 70
 Viera Úrgeová, 70
 Ondrej Husár, 70

Milí jubilanti, dnes máte plné právo si oddýchnuť po mnohých rokoch ťažkej a poctivej práce. Neoddychujete. Aj v tomto zrelom veku sa venujete činnostiam, ktoré vás zaujímajú a naplňujú. Prajeme vám pevné zdravie. Nech sú dni vášho zrelého veku preplnené vďačnosťou nás všetkých. Nech je váš život krásny, pokojný a slnečný.

ROZLÚČILI SME SA**Jozef Flimel**

Pán Jozef Flimel sa narodil 17. marca 1940 manželom Jolane a Jozefovi Flimelovcom v Dvorníkoch nad Váhom.

Po absolvovaní základnej školy sa vyučil v poľnohospodárskom učilišti v Trnave a keďže mal odmlada vzťah k strojovej technike, zamestnal sa v miestnom poľnohospodárskom družstve ako traktorista. Tu pracoval až do svojich 18 rokov, kedy sa rozhodol nastúpiť do zamestnania v Bani Karviná, ako strojník. Tu odpracoval celkom 10 rokov. Neskôr sa zamestnal v podniku Strojárne Piesok, kde pracoval ako robotník v prevádzke zvarovne plechov až do dôchodku v roku 1998.

V roku 1969 uzavrel manželstvo s Alžbetou, rodenou Kňazíkovou. Narodili sa im štyri deti - dcéry Iveta, Eva, a synovia - Peter a Miroslav. Týmto od malička vstúpil lásku k rodine a prírode, často chodievali spolu na výlety. Medzi jeho záľuby patrila hra na hudobných nástrojoch - akordeóne a klarinete, fotografovanie, zber liečivých rastlín či motorizmus.

Pán Jozef Flimel zomrel náhle dňa 8. februára 2013.

Valerián Hriančík

Človek, ktorému sa podarilo zhmotniť pravdu o živote - miloval a bol milovaný. Prežíval lásku tak, ako ju prežíval každý z nás. Vinie sa celým našim životom ako zlatá niť, od narodenia, až po skon. Čím je žiarivejšia, tým je človek šťastnejší a spokojnejší. Ak je kalená samolúbosťou, prináša veľa trpkých chvíľ a sklamaní. Je v našej moci, aby sme ju udržali čistou, nezištnú, žiarivú a krásnu, ale aj prísnu.

Pán Valerián Hriančík sa narodil 16. septembra 1937 v Dolnej Lehote, ako najstarší z piatich súrodencov. Základnú školu vychodil v Dolnej Lehote, Meštiansku školu skončil v roku 1952 v Podbrezovej. V roku 1952 až 1954 nastúpil do odborného učilišťa. Pracoval v Uhoľných baniach Ostrava - Karviná, neskôr na Geologickom prieskume banskom Lopej - Krpáčovo. Od roku 1959 začal pracovať v Železiarňach Podbrezová až do roku 1995, kedy odišiel do predčasného dôchodku.

V roku 1961 sa oženil s Máriou Pančuškovou. Narodili sa im dcéry Vierka, Ivonka a syn Valerián. K záľubám patrila rodina, príroda a prechádzky s manželkou.

Pán Valerián Hriančík nás navždy opustil 27. februára 2013.

Ružena Tomková

Tak, ako si stavíme dom, zariaďujeme byt, v ktorom bývame, tak sa podieľame aj na atmosfére, ktorá nás obklopuje. To, s kým sa stretávame, je ako zrkadlový obraz nás samých. Preto je nám lepšie, keď sa obklopuje-

me dobrými vecami, príjemnými ľuďmi. Sme zdravší, šťastnejší a spokojnejší. Práca sa nám darí. Všetko okolo akoby nám pomáhalo. Až pochopíme, že to, čo nás stretáva - dobré, alebo zlé - závisí od nás samých.

Pani Ružena Tomková sa narodila do rodiny Márii a Františka Marku ako tretie dieťa 13. decembra 1939 v Podbrezovej. Po ukončení základnej školy vyštudovala Zdravotnú školu v Banskej Bystrici. Ako zdravotná sestra pracovala až do dôchodkového veku.

V roku 1957 uzavrela manželstvo s Pavlom Tomkom a spolu vychovali dvoch synov - Pavla a Petra. Tešili sa z príchodu vnúcat, ktorým venovali veľa svojho času. Veľká rana do jej života prišla v roku 2000, keď zomrel prvorođený syn Pavel a v novembri 2011 zomrel manžel Pavel. Od toho času začala chradnúť, dostavili sa vážne zdravotné problémy.

Pani Ružena Tomková zomrela 7. marca 2013.

Karol Krajčí

Priechádzame na tento svet, aby sme prežívaním dozrievali. Máme k tomu verných spoločníkov - slobodnú vôľu a lásku v najrôznejších podobách. Slobodná vôľa človeka - dobrý spojenec, ale aj protivník. Ak sa rozhodujeme v znamení dobra pre všetkých, v spätných účinkoch môžeme dobro očakávať.

Pán Karol Krajčí sa narodil 26. februára 1935 v neďalekom Medzibrode. Vyrastal v rodnej obci. Po skončení povinnej školskej dochádzky sa vyučil remeslu. V osobnom živote jeho významným rokom sa stal rok 1962, kedy uzavrel manželstvo s Oľgou, rodenou Hrkčovou. Spoločne s manželkou sa presťahovali za prácou na Horehronie. Prišli bývať do Valaskej. Manželka pracovala ako žeriavnička v novom závode v Železiarňach Podbrezová až do starobného dôchodku, manžel pracoval ako robotník v Zlievarni Hronec. Narodili sa im 3 deti - synovia Daniel a Miloš a dcéra Mária. V januári 2009 náhle manželka zomrela a zostali so synom sami v byte. Jeho zdravotný stav bol čoraz ťažší a komplikovanejší, starostlivosť o domácnosť zostala na pleciach dcéry Márie.

Pán Karol Krajčí nás navždy opustil 9. marca 2013.

Mária Jasenská

Osudy sú plné otázok a prekvapení. Nikdy nevieme, čo sa skrýva za ďalšou zákrutou dní. Ťažko hľadáme slová na rozlúčku, ostáva iba ľútosť. Lúčenie je veľmi bolestivé, ale keď sa lúčime s blízkou osobou, je to o to ťažšie.

Pani Mária Jasenská, rodená Libičová, sa narodila 12. septembra 1914 vo Valaskej. Pochádzala z robotnícko - roľníckej rodiny, z ôsmich detí. Získala základné vzdelanie. Za mlada chodila po službách, aby zarobi-

la peniaze na živobytie. Pozdejšie sa vydala za Júliusa Jesenského a narodili sa im dve deti – syn Ladislav a dcéra Anna. Keď mala 52 rokov, zomrel jej manžel. Všetku svoju lásku, ktorej mala nadostač, venovala svojim deťom a vnúčatám. V čase pokročilého veku -91 rokov prekonala vážnu chorobu a od tej doby bývala pri dcére, ktorá sa o ňu starala.

Jej príbeh života sa dopísal 8. marca 2013.

František Blaho

Človek, ktorému sa podarilo zhmotniť

pravdu o živote, určite miloval a bol milovaný. Prežíval lásku, tak ako ju prežíva každý z nás. Vinie sa celým našim životom ako zlatá niť, od narodenia až po skon. Čím je žiarivejšia, tým je človek šťastnejší a spokojnejší. Ak je zakalená samoľúbosťou, prináša aj veľa trpkých chvíľ a sklamaní. No je v našej moci, aby sme ju udržali čistou, nezištnú, žiarivú a krásnu. Pochopíme, že bez lásky niet radosti ani šťastia.

František Blaho sa narodil 24.8.1935 v Šuranoch. Pochádzal z robotníckej rodiny. Vy-

rastal v rodnom meste spolu s dvoma súrodencami. Po skončení základnej školy išiel študovať do banického učilišťa v Handlovej. V roku 1968 prišiel pracovať ako stavebný robotník na IPS Podbrezová. K jeho záľubám patrila drevorezba. Po dlhodobej známosti uzavrel manželstvo s Annou Malegovou. V roku 1993 išiel na invalidný dôchodok.

Jeho zdravotný stav sa v poslednej dobe natoľko zhoršil, že dňa 14.3.2013 nás navždy opustil vo veku 77 rokov.

SPOMIENKY

*Ťažko je žiť bez teba, smutno je nám všetkým,
už nič nie je také, ako bolo predtým.
Už niet návratu ani nádeje, len cesta k hrobu
nás k tebe zavedie.
Bez teba už žiť musíme, no v srdciach našich ťa stále
nosíme.*

Dňa 10. marca uplynuli dva roky, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a starý otec

Peter Harčárik.

S láskou a úctou spomínajú manželka, deti a vnúčatá.

*Bolestou unavený tíško si zaspal,
zanechal si všetkých, ktorých si mal rád.
Spi sladko, snívaj večný sen,
v spomienkach sme pri tebe každý deň.
Smútok a žiaľ v srdci máme,
na teba s láskou spomínáme.*

Dňa 16. marca 2013 sme si pripomenuli smutné prvé výročie úmrtia nášho drahého manžela, ocka a starého ocka

Jaromíra Rafaja.

S úctou a láskou spomínajú manželka Milka, dcéry Olga, Jarka, syn Marian, nevesta Marianka, vnúčatá Zuzka, Petko, Radoslav, Michalka, Radka a ostatná smútiaca rodina.

*Elenka naša milá, tak si nám odišla,
ticho, ako jarný vánok...
Chýbaš nám, smútime za Tebou,
spomíname na Teba s láskou.
Nezabudneme na Teba...*

1.3. 2013 uplynul 1 rok, odkedy od nás navždy odišla **Elenka Schneidgenová**, naša členka, spoluobčianka, priateľka a týmto veršikom sa lúčila s navždy odchádzajúcimi našimi členmi ZO SZPP Podbrezová v Kronike, ktorú nám písala veľa rokov.

Spomíname si na ňu na prechádzkach v doline Smreková, na Bendičke. Mala rada prírodu, pekné výhľady, tešila sa z každého kvietka liečivých bylín.

Ani v ťažkej chorobe nezaťažovala svoje okolie bolesťami a krátko pred odchodom na prechádzke si povzdychla „ale ten život je krásny“.

A tak nám zanechala odkaz, že sa nemáme zaťažovať niekedy nepodstatnými maličkosťami, ale kým sme tu, máme sa tešiť z každého dňa, z každej chvíle, keď je pekné, ale aj zamračené.

Česť jej pamiatke!

Členovia Základnej organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých Podbrezová, Valaská, Horná Lehota a všetci priatelia.

Dňa 21. apríla 2013 si pripomíname druhé výročie úmrtia a lúčenia s naším drahým otcom a dedkom

Františkom Putnokom.

Zanechal nás v smútku a žiali.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

S úctou spomína dcéra Lubica s deťmi Adrijanom a Ondrejom a nevesta Zuzana so synom Denisom.

*Tak rýchlo ten čas letí, tak rýchlo uteká,
no každý deň Ti patrí naša spomienka.
Osud Ti nedoprial s nami dlhšie byť,
ale v našich srdciach budeš stále žiť.*

Dňa 20. marca 2013 sme si pripomenuli prvé výročie, kedy od nás navždy odišiel náš milovaný manžel, otec a starký **Vladimír Litvinenko**.

So smútkom v srdci si naňho spomínajú manželka, dcéra, syn, vnučka a ostatná blízka rodina.

V srdci ťa stále máme a s láskou na teba spomíname.

Dňa 28. apríla sme si pripomenuli druhé výročie odvtedy, odkedy nás navždy opustil náš milovaný

Oskar Harinek.

S úctou a láskou spomínajú manželka, deti a celá rodina.

*Odišiel od nás ako tichý sen,
nepovedal ani zbohom, už neprídem.
Keby sa tak dal vrátiť čas
a počuť jeho hlas.*

*Už len kyticu z lásky na hrob môžeme dať,
začať sviečku a tíško spomínať.*

Dňa 4. apríla 2013 uplynul rok, kedy nás navždy opustil otec, starý otec a prastarý otec

Elemír Antol.

S láskou a smútkom v srdci spomína manželka, dcéra s rodinou, syn, kmotra a všetci, ktorí ho mali radi.

*Utíchlo srdce, utíchol hlas,
mal si rád život a všetkých nás.
Hoci si odišiel a niet ťa medzi nami
v našich srdciach zostávaš stále s nami.*

Dňa 8. mája 2013 si pripomenieme 10. rokov, kedy nás navždy opustil náš milovaný manžel a otec

Ing. Ján Talarovič.

S úctou a láskou si spomínajú manželka, dcéra Janka a celá smútiaca rodina.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Dušan Sličan, študent SSOUH Podbrezová obhájil titul Majstra Slovenska v športovej strelbe zo vzduchovej pušky za rok 2013

V dňoch 15. až 17. februára 2013 sa konali v meste Nitra Medzinárodné Majstrovstvá Slovenskej republiky v športovej strelbe zo vzduchových zbraní, kde sa svojimi dosiahnutými výsledkami v strelbe zo vzduchovej pušky nominoval študent SSOUH Podbrezová Dušan Sličan z Valaskej. Ziskom 600,2 bodu získal titul Majstra Slovenskej republiky v kategórii Junior. Súčasťou konania MSR boli aj medzinárodné pretek o cenu Prezidenta Slovenského streleckého zväzu, kde sa nominoval z ôsmeho miesta do finále a celkovo získal v kategórii Junior s medzinárodnou účasťou pretekárov III. miesto.

K obhájeniu a zisku titulu mu srdečne gratulujeme.

Danka Králiková, foto: D. Sličan st.

OFK Slovan Valaská

Jesenná tabuľka		18	21. apríl	Valaská – Osrbli	16:00
1. Lučatín	13 8 4 1	33:19	28	19 28. apríl	Valaská – Hronec 16:00
2. Jakub	13 9 1 3	33:19	28	20 5. máj	Podkonice – Valaská 16:30
3. Tatran Č. Balog	13 8 2 3	29:15	26	21 12. máj	Valaská – Pohr. Polhora 16:30
4. Osrbli	13 8 1 4	42:21	25	22 19. máj	Jakub – Valaská 17:00
5. Valaská	13 7 4 2	32:22	25	23 26. máj	Valaská – Baláže 17:00
6. Podkonice	13 8 0 5	34:24	24	24 2. jún	Tatran Č. Balog – Valaská 17:00
7. Bravčovo	13 7 1 5	30:25	22	25 9. jún	Valaská – Harmanec 17:00
8. Hronec	13 4 3 6	30:34	15	26 16. jún	Staré Hory – Valaská 17:00
9. Heľpa	13 4 3 6	20:26	15		
10. Poniky	13 5 0 8	26:37	15		
11. Staré Hory	13 3 3 7	32:37	12		
12. Baláže	13 3 1 9	22:41	10		
13. P. Polhora	13 1 4 8	22:35	7		
14. Harmanec	13 1 3 9	14:44	6		

Prípravné zápasy:

OFK Slovan Valaská – Tatran Čierny Balog
4 : 0

OFK Slovan Valaská – Tatran Čierny Balog
1 : 1

Nemecká – OFK Slovan Valaská 5 : 4

Bravčovo – OFK Slovan Valaská :
nehralo sa pre sneh

Kolo	Dátum	Zápas	Výkop
14	1. máj	Valaská – Bravčovo	
15	8. máj	Lučatín – Valaská	
16	7. apríl	Valaská – Poniky	15:30
17	14. apríl	Heľpa – Valaská	15:30

Spojená škola – Stredná odborná škola, Laskomerského 3, Brezno

CHCETE SI ROZŠÍRIŤ VZDELANIE A ZÍSKAŤ MATURITU?

PONÚKAME VÁM MOŽNOSŤ NADSTAVBOVÉHO ŠTÚDIA NA NAŠEJ ŠKOLE

Podmienky prijatia: úspešné vykonanie záverečnej skúšky v príslušnom učebnom odbore a získanie výučného listu.

Doba prípravy: 2 roky pre dennú formu štúdia
3 roky pre večernú formu štúdia

Ukončenie štúdia: maturitná skúška

Doklad o dosiahnutom vzdelaní: maturitné vysvedčenie

Poskytnutý stupeň vzdelania: úplné stredné odborné vzdelanie

Ponúkané odbory:

• 6421 L spoločné stravovanie

Nadväzuje na učebný odbor – hostinský, hostinská, kuchár, čašník, a pod.

• 6411 L prevádzka obchodu – vnútorný obchod

Nadväzuje na učebný odbor – predavač, obchodný pracovník, a pod.

• 2414 L 01 strojárstvo – výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení

Nadväzuje na učebný odbor – strojní mechanik, strojní zámočník, obrábáč kovov, autoopravár, a pod.

• 3347 L drevárska a nábytkárska výroba

Nadväzuje na učebný odbor – stolár, tesár, a pod.

• 6403 L podnikanie v remeslách a službách

Nadväzuje na učebný odbor – všetky odbory remesiel a služieb (predavač, hostinský, stolár, krajčír... a pod.)

Podrobnejšie informácie o nadväznosti učebných odborov a nadstavbového štúdia nájdete na internetovej stránke školy.

www.ssbrezno.edupage.org

telefón: 048/630 40 36, 048/630 40 38

mail: spsbrezno@stonline.sk

Správy zo zasadnutia Výkonného výboru

ObFZ :

Výkonný výbor sa opakovane (už po tretíkrát) zaoberal problematikou klubov prvej triedy, ktoré nespĺňajú podmienku o aktívnom pôsobení svojho mládežníckeho družstva v súťaži. A opakovane a definitívne rozhodol, že futbalové kluby **Baláže, Hronec, Osrbli, Podkonice a Pohronská Polhora** túto podmienku neplnia, aj napriek rôznym prísom a potvrdeniam, ktoré odoslali (tieto by boli vzaté do úvahy, keby boli doručené pred začiatkom jesennej časti súťaže so žiadosťou o udelenie výnimky). Preto trvá na udelení pokuty 160 € pre každý z vyššie uvedených klubov. Až do zaplatenia pokuty majú spomenuté kluby zastavenú činnosť, tá im bude povolená dňom úhrady. V prípade, že medzitým odohrajú súťažné stretnutie, jeho výsledok sa meniť nebude, no za každé odohraté stretnutie v zastavenej činnosti budú klubu odpočítané po 3 body po skončení súťaže.